BENDROJO TEISMO (ketvirtoji kolegija) SPRENDIMAS

2016 m. balandžio 27 d.*

„Viešasis paslaugų pirkimas — Konkurso procedūra — Programinės įrangos kūrimas ir priežiūros paslaugos — Atmestas Konkurso dalyvio pasiūlymas — Konkurso dalyvių suskirstymas pagal pakopinį mechanizmą — Draudimo dalyvauti priežastys — Interesų konfliktas — Vienodas požiūris — Rūpestingumo pareiga — Sutarties sudarymo kriterijai — Akivaizdi vertinimo klaida — Pareiga motyvuoti — Deliktinė atsakomybė — Prarasta galimybė“

Byloje T-556/11

European Dynamics Luxembourg SA, įsteigta Etelbriuke (Liuksemburgas),

European Dynamics Belgium SA, įsteigta Briuselyje (Belgija),

Evropaïki Dynamiki – Proigmena Systimata Tilepikoinonion Pliroforikis kai Tilematikis AE, įsteigta Atėnuose (Graikija),

iš pradžių atstovaujamos advokatų N. Korogiannakis, M. Dermitzakis ir N. Theologou, vėliau I. Ampazis, galiausiai – M. Sfyri,

ieškovės,

prieš

Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnybą (EUIPO), iš pradžių atstovaujamą N. Bambara ir M. Paolacci, vėliau M. Bambara, padedamų advokatų P. Wytinck ir B. Hoorelbeke,

atsakovę

dėl, pirma, prašymo panaikinti 2011 m. rugpjūčio 11 d. raštu pateiktą EUIPO sprendimą, priimtą per konkurso procedūrą AO/029/10 „Programinės įrangos kūrimas ir priežiūros paslaugos“, kuriuo buvo atmestas *European Dynamics Luxembourg* pateiktas pasiūlymas, ir kitus susijusius EUIPO sprendimus, priimtus per tą pačią procedūrą, įskaitant sprendimus sudaryti sutartis su kitais konkurso dalyviais, ir, antra, dėl prašymo atlyginti žalą

BENDRASIS TEISMAS (ketvirtoji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas M. Prek, teisėjai I. Labucka ir V. Kreuschitz (teisėjas pranešėjas),

kancleris L. Grzegorczyk, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2015 m. liepos 10 d. posėdžiui,

* * Proceso kalba: anglų.

priima šį

Sprendimą [1]

Ginčo aplinkybės

1 Ieškovės *European Dynamics Luxembourg SA*, *European Dynamics Belgium SA* ir *Evropaïki Dynamiki – Proigmena Systimata Tilepikoinonion Pliroforikis kai Tilematikis AE* veikia informacinių technologijų ir komunikacijų sektoriuje ir nuolat dalyvauja įvairių Europos Sąjungos institucijų ir jų organų, įskaitant Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnybą (EUIPO), skelbiamuose konkursuose.

2 2011 m. sausio 15 d. skelbimu apie pirkimą *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* (OL 2011/S 10-013995) priede EUIPO paskelbė viešojo pirkimo konkursą AO/029/10 „Programinės įrangos kūrimas ir priežiūros paslaugos“. Sutartis turėjo būti sudaryta dėl informacinių technologijų paslaugų, t. y. dėl informacinių sistemų prototipų kūrimo, informacinių sistemų analizės, kūrimo, grafikos, vystymo, bandymo ir įdiegimo, taip pat dėl techninės dokumentacijos pateikimo, mokymo naudotis šiomis sistemomis ir jų priežiūros, teikimo EUIPO.

3 Pagal skelbimo apie pirkimą II.1.4 punktą pirkimas buvo susijęs su pagrindinių sutarčių sudarymu su trimis skirtingais informacinių technologijų paslaugų teikėjais maksimaliam septynerių metų laikotarpiui. Šiuo klausimu šiame skelbimo apie pirkimą punkte, aiškinamame kartu su specifikacijų (viešojo pirkimo konkurso bylos I priedas) 14.3 punktu, patikslinta, kad minėtos pagrindinės sutartys turi būti sudaromos atskirai pagal vadinamąjį „pakopinį“ mechanizmą pradiniam trejų metų laikotarpiui su galimybe kiekvienais metais pagal nutylėjimą pratęsti dar ne daugiau nei ketveriems metams. Šis mechanizmas reiškia, kad jeigu prie pirmos kategorijos priskirtas konkurso dalyvis negali suteikti reikalingų paslaugų, EUIPO kreipiasi į prie antros kategorijos priskirtą konkurso dalyvį, ir taip toliau (žr. specifikacijų 14.2 punktą).

4 Pagal skelbimo apie pirkimą IV.2.1 punktą sutartis turėjo būti sudaryta su ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą, t. y. geriausią kainos ir kokybės santykį, pateikusiu konkurso dalyviu.

(Praleista)

12 2011 m. rugpjūčio 11 d. raštu (toliau – ginčijamas raštas) EUIPO pranešė pirmajai ieškovei apie viešojo pirkimo konkurso AO/029/10 procedūros rezultatus ir nurodė, kad jos pasiūlymas buvo atmestas dėl to, kad jis nebuvo ekonomiškai naudingiausias (toliau – sprendimas atmesti pasiūlymą). Šiame rašte taip pat buvo pateikta ir lyginamoji lentelė, kurioje nurodyti balai, skirti šiam pasiūlymui, t. y. 84,72, ir balai, skirti trims aukščiausią įvertinimą gavusiems dalyviams, t. y. *Informática El Corte Ingles – Altia* – 90,58, *Everis-Unisys-Fujitsu* – 90,19 ir *Drasis* konsorciumas – 85,65.

(Praleista)

14 2011 m. rugpjūčio 26 d. raštu EUIPO pateikė pirmajai ieškovei vertinimo ataskaitos ištrauką su jos pasiūlymo kokybiniu vertinimu pagal tris kriterijus, t. y. programinės įrangos priežiūros paslaugų kokybė, komercinė dalis ir paslaugų klientams kokybė. Be to, ji jai nurodė, pirma, konkurso laimėtojų pavadinimus, t. y. *Informática El Corte Ingles, SA – Altia Consultores, SA Temporary Association* (toliau – IECI), kuri užėmė pirmąją vietą, *Everis SLU, Unisys ir Fujitsu Technology Solutions* (toliau – *Unisys* konsorciumas, arba *Unisys*), kuris užėmė antrąją vietą, ir *Drasis* konsorciumas (*Siemens IT Solutions and Services SA* (toliau – *Siemens SA*), *Siemens IT Solutions and Services SL* (toliau – *Siemens*

1 — Pateikiami tik tie šio sprendimo punktai, kuriuos Bendrasis Teismas mano tikslinga paskelbti.

SL), *Intrasoft International SA ir Indra Sistemas SA*, toliau – *Drasis* konsorciumas, arba *Drasis*), kuris užėmė trečiąją vietą, ir, antra, pateikė dvi lenteles, kuriose nurodyti šių konkurso laimėtojų ir jos pačios gauti balai už techninius ir finansinius pasiūlymus. Konkrečiai kalbama apie šias dvi lenteles:

Techninių pasiūlymų lyginamojo vertinimo lentelė

Kokybiniai kriterijai	IECI <...>	*[Unisys]*	*Dras[i]s*	*European Dynamics*
Kokybinis kriterijus Nr. 1	46,81	45,51	51,74	58,21
Kokybinis kriterijus Nr. 2	15,00	15,00	15,50	18,00
Kokybinis kriterijus Nr. 3	10,15	10,15	10,81	11,69
Iš viso	71,96	70,66	78,05	87,90
Iš viso iš 100	81,86	80,38	88,78	100,00

Pasiūlymų lyginamojo vertinimo lentelė ekonomiškai naudingiausiu požiūriu:

	IECI <...>	*[Unisys]*	*Dras[i]s*	*European Dynamics*
Kokybiniai kriterijai (50 %)	81,86	80,38	88,78	100,00
Finansinis įvertinimas (50 %)	99,30	100,00	82,51	69,44
Iš viso balų	90,58	90,19	85,65	84,72

(Praleista)

18 EUIPO mano, kad 2011 m. rugsėjo 15 d. rašte, skirtame pirmajai ieškovei, ji rėmėsi ginčijamame rašte ir 2011 m. rugpjūčio 26 d. rašte nurodytais pakankamais motyvais. Vis dėlto ji pripažino galinti pateikti papildomos informacijos apie finansinius kriterijus ir pateikė šią lyginamąją lentelę:

	Kriterijus Nr. 1 (70)	Kriterijus Nr. 2 (30)	Iš viso balų (100)	Finansinio įvertinimo balai
IECI <...>	65,77	19,69	85,45	99,30
[Unisys]	70,00	16,06	86,06	100,00
Drasis <...>	53,47	17,54	71,01	82,52
European Dynamics	29,75	30,00	59,75	69,44

Procesas ir šalių reikalavimai

21 2011 m. spalio 21 d. ieškovės pateikė šį ieškinį Bendrojo Teismo kanceliarijoje.

22 Atskiru dokumentu, užregistruotu Bendrojo Teismo kanceliarijoje 2012 m. sausio 31 d., EUIPO, remdamasi 1991 m. gegužės 2 d. Bendrojo Teismo procedūros reglamento 114 straipsniu, pateikė nepriimtinumu grindžiamą prieštaravimą ir paprašė Bendrojo Teismo atmesti prašymus dėl panaikinimo ir žalos atlyginimo kaip akivaizdžiai nepriimtinus, taip pat priteisti iš ieškovių bylinėjimosi išlaidas. 2012 m. balandžio 26 d. pateiktose pastabose ieškovės pareikalavo atmesti šį prieštaravimą.

23 2013 m. rugsėjo 13 d. Nutartimi *European Dynamics Luxembourg ir kt. / EUIPO* (T-556/11, Rink., EU:T:2013:514) Bendrasis Teismas atmetė nepriimtinumu grindžiamą prieštaravimą ir nutarė atidėti klausimo dėl bylinėjimosi išlaidų nagrinėjimą. Kadangi EUIPO nepateikė apeliacinio skundo dėl šios nutarties, ši tapo galutinė.

24 Pakeitus Bendrojo Teismo kolegijų sudėtį, teisėjas pranešėjas buvo paskirtas į ketvirtąją kolegiją, todėl ši byla paskirta šiai kolegijai.

25 Teisėjo pranešėjo siūlymu, Bendrasis Teismas (ketvirtoji kolegija) nusprendė pradėti žodinę proceso dalį.

(Praleista)

28 Per 2005 m. liepos 10 d. posėdį buvo išklausytos žodinės šalių pastabos ir atsakymai į Bendrojo Teismo pateiktus klausimus.

29 Per teismo posėdį ieškovės atsisakė prašymų atlyginti žalą, išskyrus prašymą, susijusį su žalos atlyginimu dėl prarastos galimybės, ir šis faktas pažymėtas posėdžio protokole.

30 Ieškovės Bendrojo Teismo prašo:

— panaikinti sprendimą atmesti pasiūlymą ir visus kitus susijusius EUIPO sprendimus, įskaitant tuos, pagal kuriuos aptariama sutartis sudaroma su konkurso dalyviais, užėmusiais pirmą, antrą ir trečią vietas pagal pakopinį mechanizmą (toliau visi kartu – ginčijami sprendimai),

— priteisti iš EUIPO ieškovėms 6 750 000 eurų sumą žalai, kurią jos patyrė dėl prarastos galimybės, atlyginti

— priteisti iš EUIPO bylinėjimosi išlaidas.

31 EUIPO Bendrojo Teismo prašo:

— atmesti ieškinį kaip nepagrįstą,

— priteisti iš ieškovių bylinėjimosi išlaidas.

Dėl teisės

1. *Dėl prašymų panaikinti*

Pagrindų santrauka

32 Savo prašymus dėl panaikinimo ieškovės grindžia trimis pagrindais.

33 Ieškinio pirmasis pagrindas susijęs su pareigos motyvuoti pažeidimu pagal 2002 m. birželio 25 d. Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento (OL L 248, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk.,4 t., p. 74, toliau – Bendrasis finansinis reglamentas) su pakeitimais, padarytais 2002 m. gruodžio 13 d. Tarybos reglamentu (EB, Euratomas) Nr. 1995/2006 (OL L 357 p. 1), 100 straipsnio 2 dalį, nes EUIPO pateikta informacija ir paaiškinimai buvo nepakankami, kad ieškovės galėtų suprasti argumentus, kuriais remdamasi perkančioji organizacija priėmė sprendimą atmesti pasiūlymą.

34 Antrasis pagrindas susijęs su keliomis akivaizdžiomis vertinimo klaidomis dėl, be kita ko, naujų arba nežinomų ir specifikacijoms prieštaraujančių bei per konkurso procedūrą nepakankamai išaiškintų sutarties sudarymo kriterijų naudojimo (pirma dalis), dėl klaidingos konkurenciją iškraipančios finansinio vertinimo formulės naudojimo (antra dalis), kuria manipuliavo konkurso laimėtojai (trečia dalis), ir sutarties dalyko pakeitimo (ketvirta dalis).

35 Trečiasis pagrindas susijęs su tuo, kad buvo pažeistas vienodo požiūrio principas būtent dėl to, kad nebuvo pašalinti konkurso laimėtojai, kurių dalyvavimas sukelia interesų konfliktą, Bendrojo finansinio reglamento 93 straipsnio 1 dalis ir 94 bei 96 straipsniai, taip pat 2002 m. gruodžio 23 d. Komisijos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002, nustatančio išsamias Bendrojo finansinio reglamento įgyvendinimo taisykles (OL L 357, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 4 t., p. 145, toliau – Įgyvendinimo taisyklės), 133a ir 134b straipsniai ir „gero administravimo“ principas.

36 Po to, kai EUIPO pateikė atsakymą į Bendrojo Teismo taikytas proceso organizavimo ir tyrimo priemones (žr. šio sprendimo 26 ir 27 punktus), ieškovės pateikė naują pagrindą, susijusį su tuo, kad EUIPO pažeidė specifikacijas priėmusi IECI finansinį pasiūlymą, nors jame buvo pateikti variantai ir kainų ribos.

37 Bendrasis Teismas mano, kad pirmiausia reikia išnagrinėti trečiąjį pagrindą, kuris suskirstytas į tris dalis, paskui – antrąjį pagrindą kartu su naujuoju šio sprendimo 36 punkte nurodytu pagrindu ir galiausiai pirmąjį pagrindą.

Dėl trečiojo pagrindo, susijusio su vienodo požiūrio principo Bendrojo finansinio reglamento 93 straipsnio 1 dalies bei 94 ir 96 straipsnių, Įgyvendinimo taisyklių 133a ir 134b straipsnių ir gero administravimo principo pažeidimu

Dėl pirmos dalies, susijusios su interesų konfliktu, kiek tai taikoma konsorciumui *Darsis*

38 Pirmoje dalyje ieškovės iš esmės teigia, kad trečiasis konkurso laimėtojas pagal pakopinę procedūrą, t. y. konsorciumas *Darsis*, į savo sudėtį įtraukė bendrovę, rengusią specifikacijas, todėl dėl šio konsorciumo dalyvavimo kilo interesų konfliktas, kaip tai suprantama pagal Bendrojo finansinio reglamento 94 straipsnio a punktą ir teismų praktiką, pagal kurią, be kita ko, asmens, dalyvavusio su nagrinėjamu viešuoju pirkimu susijusiuose parengiamuosiuose darbuose, padėtis gali būti geresnė rengiant pasiūlymą, nes atlikdamas šiuos parengiamuosius darbus jis gavo reikšmingos informacijos. Be to, net nenorėdamas šis asmuo gali daryti įtaką viešojo pirkimo sąlygoms ir sustiprinti savo konkurencinę padėtį kitų konkurso dalyvių atžvilgiu. Taigi dėl trečiojo konkurso laimėtojo dalyvavimo kilusio didelio interesų konflikto turėjo pakakti, kad jo pasiūlymas būtų pašalintas iš konkurso.

39 Ieškovės pažymi, kad nesutikusi joms pateikti partnerių ar subrangovų, kurie priklauso konkurso laimėtojų konsorciumams, pavadinimų EUIPO ne tik neįvykdė pareigos motyvuoti, bet ir bandė išvengti svarbaus pažeidimo, padaryto per konkurso procedūrą, paviešinimo. Be to, EUIPO tinkamai neišnagrinėjo šiuo klausimu ieškovių pateiktų prieštaravimų, nors įvairūs objektyvūs ir nuoseklūs duomenys turėjo ją paskatinti skirti ypatingą dėmesį. Kadangi Bendrasis Teismas neišnagrinėjo EUIPO ir specifikacijas rengusios bendrovės galimo slapto susitarimo, jis neturėjo jokios informacijos, kuri jam leistų pagrįstai įsitikinus atmesti prielaidą, kad ši bendrovė galėjo siekti daryti įtaką konkurso

procedūrai. EUIPO taip pat turėjo skirti Bendrojo finansinio reglamento 96 straipsnyje ir Įgyvendinimo taisyklių 133a ir 134b straipsniuose numatytas sankcijas. Net jeigu vertinimo komisija, analizuodama pasiūlymus, nieko nežinojo apie interesų konfliktą, nors taip negalėjo būti, ieškovės apie tai informavo EUIPO prieš sutarties pasirašymą. Kiek tai susiję su trečiuoju konkurso laimėtoju, ieškovės neigia, kad EUIPO išnagrinėjo aptariamų teisės subjektų padėtį ir priėjo prie išvados, kad negalėjo kilti joks interesų konfliktas, nes vieno iš šių subjektų pareiškimo nepakanka, kad būtų galima atmesti prielaidą, jog buvo pažeistos specifikacijos ir Bendrasis finansinis reglamentas.

40 EUIPO teigia, kad specifikacijų 13.1 punktas neprieštarauja teismų praktikai, pagal kurią, viena vertus, galimas interesų konfliktas gali kilti tuo atveju, kai konkurso dalyvis dalyvavo rengiant konkursą, ir, kita vertus, tokiu atveju minėtam konkurso dalyviui turi būti suteikta galimybė pateikti paaiškinimus dėl priežasčių, dėl kurių šis galimas interesų konfliktas konkrečiomis aplinkybėmis jam nesuteikė nepagrįsto konkurencinio pranašumo. Bet kuriuo atveju interesų konfliktas turi būti realus, o ne hipotetinis, o jo kilimo pavojus – įrodytas atlikus konkretų pasiūlymo ir konkurso dalyvio padėties tyrimą. Galimas interesų konfliktas dėl to, kad rangovas dalyvavo rengiant specifikacijas, yra nepakankamas, kad šį konkurso dalyvį būtų galima pašalinti. Šiuo atveju EUIPO atsižvelgė į įtariamą interesų konfliktą. Konstatavusi, kad *PricewaterhouseCoopers (PWC) Spain* yra konsorciumo *Darsis* rangovė, ji nedelsdama paprašė jo pateikti paaiškinimų. Pirma, atsakydamas į šį prašymą *Darsis* paaiškino, kad tik *PWC UK* ir *PWC Belgium* dalyvavo rengiant specifikacijas ir kad nėra jokio struktūrinio ryšio tarp, viena vertus, jų ir, kita vertus, *PWC Spain*. Antra, remdamosi įsipareigojimu dėl konfidencialumo, kurio privalėjo laikytis teikdamos paslaugas EUIPO ir rengdamos specifikacijas, *PWC UK* ir *PWC Belgium* nepateikė jokios reikšmingos informacijos šia tema būtent kitoms tos pačios grupės bendrovėms. Trečia, *Darsis* pažymėjo, kad su *PWC Spain* susisiekė tik likus šešioms dienoms iki pasiūlymų pateikimo termino pabaigos, o jos 2011 m. balandžio 15 d. raštas patvirtina faktą, kad ši bendrovė nedalyvavo nei rengiant, nei surašant, nei patvirtinant konsorciumo pateiktą techninį pasiūlymą, nei nustatant kainas. Atsižvelgdama į šią informaciją EUIPO vėliau patikrino, ar *PWC Spain* dalyvavimas konsorciumo *Darsis* veikloje galėjo suteikti šiam konsorciumui nepagrįstą konkurencinį pranašumą kitų konkurso dalyvių atžvilgiu, ir padarė išvadą, kad taip nėra. Todėl EUIPO mano, kad veikė laikydamasi specifikacijų ir taikytinų taisyklių ir teisingai nusprendė, kad konkrečiomis šios bylos aplinkybėmis nebuvo jokios pagrįstos priežasties pašalinti konsorciumą *Darsis* iš konkurso procedūros. Galiausiai, kalbant apie techninius sutarties sudarymo kriterijus, pažymėtina, kad pirmosios ieškovės pasiūlymas surinko daug aukštesnius balus nei konsorciumo *Darsis* pasiūlymas, o tai savaime įrodo, kad šis nepasinaudojo nepagrįstu pranašumu.

41 Bendrasis Teismas pažymi, kad atsižvelgiant į atsiliepime į ieškinį pateiktą EUIPO informaciją šioje byloje aišku, kad, pirma, *PWC UK* ir *PWC Belgium*, kurios yra visiškai *PWC International Ltd* kontroliuojamos bendrovės, dalyvavo rengiant konkurso procedūros specifikacijas ir, antra, kita *PWC International* dukterinė bendrovė *PWC Spain* priklausė konsorciumui *Darsis*, kuris yra trečiasis konkurso laimėtojas. Be to, remiantis dviem 2011 m. balandžio 15 d. raštais, kuriuos konsorciumas *Darsis* ir *PWC Spain* atsiuntė EUIPO ir kurių turinio ieškovės neginčija, galima teigti, kad šis konsorciumas pakvietė *PWC Spain* dalyvauti per konkurso procedūrą kaip rangovą likus tiks šešioms dienoms iki pasiūlymų pateikimo termino pabaigos.

42 Todėl pirmiausia reikia įvertinti, ar *PWC Spain* ir dėl tos priežasties – konsorciumo *Darsis* dalyvavimas konkurse sukėlė interesų konfliktą, kaip jis suprantamas pagal Bendrojo finansinio reglamento 94 straipsnio a punktą ir specifikacijų 13.1 punkto pirmos pastraipos g punkto antrą sakinį, dėl kurio gali būti pažeistas vienodo požiūrio į konkurso dalyvius principas.

43 Kaip galima teigti kartu aiškinant 2005 m. kovo 3 d. Sprendimą *Fabricom* (C-21/03 ir C-34/03, Rink., EU:C:2005:127, 26–36 punktai) ir 2009 m. gegužės 19 d. Sprendimą *Assitur* (C-538/07, Rink., EU:C:2009:317, 21–32 punktai), dviejų bendrovių, iš kurių viena dalyvavo rengiant specifikacijas, o kita dalyvauja per aptariamo viešojo pirkimo konkurso procedūrą, struktūriniai ryšiai iš principo sukuria tokį interesų konfliktą. Kita vertus, interesų konflikto rizika atsižvelgiant į šią teismų praktiką ne tokia

svarbi, kai, kaip ir šioje byloje, už specifikacijų rengimą atsakinga bendrovė ar bendrovės pačios nepriklauso konkurse dalyvaujančiam konsorciumui, tačiau yra tik tos pačios įmonių grupės, prie kurios taip pat priskiriama šiam konsorciumui priklausanti bendrovė, narės.

44 Jeigu tokia situacija iš tikrųjų gali sukelti interesų konfliktą, reikia konstatuoti, kad šiuo atveju EUIPO patikrino ir teisiškai pakankamai įrodė, kad toks interesų konfliktas negali turėti įtakos konkurso procedūros eigai ir jos rezultatui.

45 Šiuo klausimu reikia priminti, jog vien to, kad tarp *PWC International* ir atskirų jos dukterinių bendrovių yra kontrolės santykiai, nepakanka, kad perkančioji organizacija galėtų automatiškai pašalinti vieną iš šių bendrovių iš konkurso procedūros nepatikrinusi, ar tokie santykiai turėjo konkrečios įtakos tos bendrovės elgesiui per šią procedūrą (šiuo klausimu žr. šio sprendimo 43 punkte minėto Sprendimo *Assitur*, EU:C:2009:317, 32 punktą). Juo labiau tai taikoma konstatavimui, kad tam tikrus parengiamuosius darbus atliko bendrovė, priklausanti įmonių grupei, kurios narė – kita bendrovė – dalyvauja per konkurso procedūrą kaip konkurse dalyvaujančio konsorciumo narė, nes šiai bendrovei turi būti suteikta galimybė įrodyti, kad ši padėtis nekelia jokio pavojaus konkurso dalyvių konkurencijai (šiuo klausimu ir pagal analogiją žr. šio sprendimo 43 straipsnyje minėto Sprendimo *Fabricom*, EU:C:2005:127, 33–36 punktus ir 2013 m. kovo 20 d. Sprendimo *Nexans France / Entreprise commune Fusion for Energy*, T-415/10, Rink., EU:T:2013:141, 116 punktą).

46 Atvirkščiai, kilus interesų konfliktui perkančioji organizacija turi pašalinti atitinkamą konkurso dalyvį, jei tokia išeitis yra vienintelė galima priemonė išvengti vienodo požiūrio ir skaidrumo principų, kurių reikia laikytis per kiekvieną viešojo pirkimo sutarties sudarymo procedūrą, pažeidimo (šiuo klausimu ir pagal analogiją žr. šio sprendimo 43 punkte minėto Sprendimo *Assitur*, EU:C:2009:317, 21 punktą ir 2009 m. gruodžio 23 d. Sprendimo *Serrantoni ir Consorzio stabile edili*, C-376/08, Rink., EU:C:2009:808, 31 punktą), t. y. kai nėra jokios kitos mažiau suvaržančios priemonės užtikrinti, kad bus laikomasi šių principų (šiuo klausimu žr. šio sprendimo 45 punkte minėto Sprendimo *Nexans France / Entreprise commune Fusion for Energy*, Rink., EU:T:2013:141, 117 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką). Reikia pažymėti, kad interesų konfliktas arba supainiojimas savaime ir objektyviai yra sunkus sutrikdymas arba didelė anomalija, todėl jį konstatuojant nereikia atsižvelgti į suinteresuotųjų asmenų ketinimus ir jų sąžiningumą ar nesąžiningumą (šiuo klausimu žr. 1999 m. birželio 15 d. Sprendimo *Ismeri Europa / Audito Rūmai*, T-277/97, Rink., EU:T:1999:124, 123 punktą; šio sprendimo 45 punkte minėto Sprendimo *Nexans France / Entreprise commune Fusion for Energy*, Rink., EU:T:2013:141, 115 punktą ir 2014 m. birželio 11 d. Sprendimo *Communicaid Group* / Komisija, T-4/13, EU:T:2014:437, 53 punktą).

47 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad 2011 m. balandžio 11 d., t. y. praėjus mėnesiui nuo dalyvavimo konkurse paraiškos pateikimo termino pabaigos ir likus keturiems mėnesiams iki sprendimo sudaryti sutartį priėmimo, EUIPO aiškiai paprašė konsorciumo *Darsis* paaiškinti bendrovių grupės *PWC* padėtį, kad galėtų patikrinti, ar nekyla interesų konfliktas; į šį prašymą minėtas konsorciumas ir *PWC Spain* atsakė 2011 m. balandžio 15 d. dviem iš esmės identiškais raštais. Remiantis šiais raštais galima teigti, be kita ko, kad konsorciumas *Darsis* pakvietė *PWC Spain* dalyvauti per konkurso procedūrą kaip subrangovą likus tik šešioms dienoms iki dalyvavimo konkurse paraiškos pateikimo termino pabaigos. Tačiau, išskyrus aplinkybę, kad *PWC UK*, *PWC Belgium* ir *PWC Spain* buvo tai pačiai grupei priklausančios bendrovės „seserys“, ieškovės nepateikė jokio motyvo, galinčio paneigti šio teiginio teisingumą, todėl šį teiginį perkančioji organizacija galėjo teisėtai laikyti svarbiu požymiu, kad nėra galimos interesų konflikto įtakos konkurso procedūrai. Neatsižvelgiant į konsorciumo *Darsis*, *PWC Spain* ir galiausiai EUIPO nurodytus įsipareigojimus dėl konfidencialumo, pagal kuriuos PWC grupės bendrovėms „seserims“ draudžiama tarpusavyje dalytis konfidencialia informacija, yra mažai tikėtina, kad per trumpą šešių dienų terminą *PWC Spain* galėjo iš *PWC UK* ir *PWC Belgium* gauti naudingus konfidencialius duomenis apie specifikacijų formuluotę ir kad pasinaudojusi šiais duomenimis galėjo naudingai pakeisti šio konsorciumo pasiūlymą ir taip padidinti galimybę laimėti. Tokiomis aplinkybėmis taip pat menkai tikėtina, kad specifikacijų rengimo metu, t. y. gerokai prieš tai, kai buvo

priimtas sprendimas pakviesti dalyvauti *PWC Spain* kaip konsorciumo *Darsis* narę, *PWC UK* ir *PWC Belgium* galėjo sukurti aptariamos sutarties sudarymo kriterijus taip, kad sudarytų palankias sąlygas šiam konsorciumui per konkurso procedūrą.

48 Be to, remiantis specifikacijų 13.1 punkto pirmos pastraipos g punkto antru sakiniu teigtina, kad interesų konfliktas laikomas egzistuojančiu tada, kai būtent „pagrindinio konkurso dalyvio subrangovas, dalyvavęs rengiant <...> konkurso procedūrą, negali įrodyti, kad jo pasiūlymas negali iškraipyti konkurencijos, t. y. kad jo pasiūlymas nekelia pavojaus konkurencijai“. Tačiau, kaip teigia EUIPO, nesant priešingų požymių, aplinkybė, kad konsorciumo *Darsis* pasiūlymas už techninę kokybę gavo gerokai mažesnius balus nei pirmosios ieškovės, kuri buvo šiuo aspektu įvertintai geriausiai, pasiūlymui skirti balai (žr. šio sprendimo 14 punktą), savaime įrodo, kad netiesioginiai struktūriniai ryšiai tarp, viena vertus, *PWC Spain* ir, kita vertus, *PWC UK* ir *PWC Belgium*, kurios buvo atsakingos būtent už specifikacijų techninės dalies rengimą, arba šių bendrovių elgesys neturėjo poveikio konkurso dalyvių konkurencijai ir, svarbiausia, nepakenkė pirmajai ieškovei. Darytina išvada, kad šioje byloje EUIPO atliko pakankamą reikšmingų faktų analizę, o tai jai leido daryti išvadą, kad galimas interesų konfliktas neturėjo įtakos konkurso procedūros eigai ir jos rezultatui.

49 Todėl ieškovės pakankamai teisiškai neįrodė, kad galimas interesų konfliktas, kylantis iš netiesioginių struktūrinių *PWC Spain*, *PWC UK* ir *PWC Belgium* ryšių, gali turėti įtakos konkurso procedūrai, kaip tai suprantama pagal šio sprendimo 42 straipsnyje nurodytą teismų praktiką.

50 Todėl reikia atmesti pirmąją dalį, nesant reikalo galutinai įrodyti, ar šiuo atveju iš tikrųjų egzistavo interesų konfliktas, kaip jis suprantamas pagal Bendrojo finansinio reglamento 94 straipsnio a punktą ir specifikacijų 13.1 punkto pirmos pastraipos g punkto antrą sakinį.

Dėl antros dalies, susijusios su interesų konfliktu, kiek tai taikoma konsorciumui *Unisys*

51 Dėstydamos antrą dalį ieškovės tvirtina, kad, atsižvelgiant į specifikacijų 13.1 punktą, su antruoju konkurso laimėtoju pagal pakopinį mechanizmą, t. y. konsorciumu *Unisys*, neturėjo būti sudaryta pagrindinė sutartis, nes jis buvo pirmasis kontrahentas pagrindinėje sutartyje AO/021/10 „Išorės paslaugų teikimas, susijęs su programų ir projektų valdymu ir techninėmis konsultacijomis informacinių technologijų srityje“ su EUIPO. Taigi dėl konsorciumo *Unisys* dalyvavimo kilo pagal Bendrojo finansinio reglamento 94 straipsnį draudžiamas interesų konfliktas, todėl šis konsorciumas turėjo būti pašalintas iš konkurso procedūros dar neįvertinus jo pasiūlymo. Iš tiesų, kol nebaigti vykdyti įsipareigojimai pagal pagrindinę sutartį AO/021/10, su juo negalėjo būti sudaryta sutartis pagal pagrindų sutartį AO/029/10. Pagal pastarąją sutartį turėjo būti kuriamos ir vystomos EUIPO kompiuterinės programos, o pagrindinė sutartis AO/021/10 buvo sudaryta dėl projektų valdymo ir dėl su jais susijusių techninių konsultacijų, taigi, dėl tos priežasties – su pagrindų sutarties AO/029/10 kontrahento teikiamomis paslaugomis, o tai sukuria tiesioginį konfliktą tarp jame numatytų atitinkamų užduočių. Kitaip tariant, pagrindinės sutarties AO/021/10 kontrahentas turėtų dalyvauti rengiant specifikacijas ir kontroliuoti, kaip vykdomos pagrindinės sutarties AO/029/10 kontrahento įgyvendinimo sutartys. Galiausiai EUIPO tinkamai neištyrė šio galimo interesų konflikto. Ieškovės neigia, kad tokiomis aplinkybėmis turėjo būti atmestas ir pirmosios ieškovės pasiūlymas, nes pasibaigus konkurso procedūrai AO/029/10 su ja nebuvo sudaryta jokia sutartis. Tuo atveju, jei tokiomis aplinkybėmis ši ieškovė taptų sutarties šalimi, interesų konfliktas turėtų būti pašalintas iki jos pasirašymo.

52 Pirma, EUIPO tvirtina, kad antra dalis yra arba nepriimtina, arba nereikšminga dėl suinteresuotumo nebuvimo. Kadangi pirmoji ieškovė užėmė trečią vietą per konkurso procedūrą AO/021/10 pagal pakopinį mechanizmą ir tapo pagrindinės sutarties kontrahente, ji atsidūrė tokioje pat padėtyje kaip konsorciumas *Unisys*. Jei šiai daliai turėtų būti pritarta, tai reikštų, pirma, kad pirmoji ieškovė taip pat turėjo būti pašalinta iš konkurso procedūros AO/029/10, ir, antra, kad ieškinys visiškai netektų dalyko, nes jei iš konkurso būtų pašalinta pirmoji ieškovė, ji nebūtų galėjusi sudaryti šios sutarties.

53 Antra, EUIPO ginčija antros dalies pagrįstumą. Termino pasiūlymams pateikti pagal konkurso procedūrą AO/029/10 pabaigos dieną, t. y. 2011 m kovo 11 d., konkurso procedūra AO/021/10 dar tebevyko ir jokia sutartis pagal ją nebuvo sudaryta. Todėl nebuvo įmanoma gauti kokios nors nepagrįstos naudos dėl įgytų žinių vykdant pagal pastarąją konkurso procedūrą sudarytas sutartis. Be to, sutarčių pagal konkurso procedūrą AO/029/10, kuri yra vienintelis šio ginčo dalykas, sudarymo etapu vykdant konkrečias pagal pagrindinę sutartį AO/021/10 sudarytas sutartis galintys kilti potencialūs interesų konfliktai neturėtų reikšmės. Taigi, nesant potencialaus interesų konflikto ir dėl tos priežasties – motyvo pašalinti iš konkurso, vertinimo komisija pagrįstai neatmetė pirmosios ieškovės ir konsorciumo *Unisys* pasiūlymų. Galiausiai EUIPO neigia, kad pagrindinės sutarties AO/021/10 kontrahentas turėtų kontroliuoti darbus, vykdomus pagal sutartis, kuriomis įgyvendinama pagrindinė sutartis AO/029/10.

54 Bendrasis Teismas primena, kad šiuo atveju neginčijama, kad per konkurso procedūrą AO/029/10 antrasis konkurso laimėtojas konsorciumas *Unisys* taip pat yra pirmasis laimėtojas ir kontrahentas pagrindinėje sutartyje AO/021/10 dėl viešojo pirkimo „Išorės paslaugų teikimas, susijęs su programų ir projektų valdymu ir techninėmis konsultacijomis informacinių technologijų srityje“. Pagal šią sutartį kontrahentas privalo teikti EUIPO išorės paslaugas, susijusias su programų ir projektų valdymu informacinių technologijų srityje, ir konsultuoti techniniais klausimais apie visas informacinių sistemų rūšis visose technologijų srityse. O konkurso procedūra AO/029/10, dėl kurios kilo ginčas šioje byloje, surengta organizuojant viešąjį pirkimą „Programinės įrangos kūrimas ir priežiūros paslaugos“ dėl informacinių technologijų paslaugų, t. y. dėl informacinių sistemų prototipų kūrimo, informacinių sistemų analizės, kūrimo, grafikos, vystymo, bandymo ir įdiegimo, taip pat dėl techninės dokumentacijos pateikimo, mokymo naudotis šiomis sistemomis ir jų priežiūros, teikimo EUIPO.

55 Šiuo atveju EUIPO nepavyko paneigti ieškovių argumento, kad taip išeina, jog konsorciumas *Unisys*, kaip pirmasis konkurso laimėtojas ir pagrindinės sutarties AO/021/10 kontrahentas bei nepriklausomas informacinių sistemų valdytojas, turi, be kita ko, prižiūrėti, kaip paslaugas teikia pagrindinės sutarties AO/029/10 pirmasis kontrahentas, t. y. susiklosčius aplinkybėms, ir savo teikiamas paslaugas, jei būtų naudojamasi jo, kaip antrojo kontrahento pagal pakopinį mechanizmą paslaugomis. Tačiau tokia padėtis gali patekti į specifikacijų 13.1 punkto pirmos pastraipos g punkto pirmame sakinyje nurodytą draudimo dalyvauti konkurse sąlygos taikymo sritį; toje nuostatoje pasakyta, kad „interesų konfliktas kyla, kai konkurso dalyvis <...> sudaro galiojančią sutartį su [EUIPO] dėl programinės įrangos kokybės kontrolės ar programinės įrangos kūrimo projektų ir (arba) programų valdymo užduočių vykdymo ir dėl priežiūros paslaugų, kurias turi teikti konkurso laimėtojas <...>, jeigu šis konkurso dalyvis <...> negali įrodyti, kad jo pasiūlymas nesukels tokio interesų konflikto“. Iš tikrųjų iš šio sakinio formuluotės matyti, kad šią draudimo dalyvauti konkurse sąlygą perkančioji organizacija sukūrė būtent tam, kad konkurso procedūros AO/021/10 laimėtojas negalėtų taip pat laimėti konkurso AO/029/10.

56 Vis dėlto, nesant reikalo priimti sprendimo dėl šios dalies priimtinumo ar reikšmingumo, reikia konstatuoti, kad šiai daliai bet kuriuo atveju negalima pritarti dėl esmės.

57 Kaip teisingai teigia EUIPO, pasibaigus terminui pasiūlymams teikti pagal konkurso procedūrą AO/029/10, t. y. 2011 m. kovo 11 d., konkurso procedūra AO/021/10 tebevyko, jokia viešojo pirkimo sutartis dar nebuvo sudaryta ir pagal ją nebuvo pasirašyta jokia sutartis. Kadangi šiame etape dar nebuvo „galiojančios sutarties“ tarp konsorciumo *Unisys* ir EUIPO, kaip tai suprantama pagal specifikacijų 13.1 punkto pirmos pastraipos g punkto pirmą sakinį, ši draudimo dalyvauti konkurse sąlyga negalėjo būti taikoma, ir bet kuriuo atveju įtariamas interesų konfliktas dar buvo neaiškus ir hipotetinis (šiuo klausimu žr. 2007 m. balandžio 18 d. Sprendimo *Deloitte Business Advisory / Komisija*, T-195/05, Rink., EU:T:2007:107, 67 ir 69 punktus). Šiuo klausimu reikia priminti, kad šio sprendimo 42 punkte minėtoje teismų praktikoje reikalaujama, kad įtariamas interesų konfliktas darytų įtaką konkurso procedūros eigai ar rezultatui. Tačiau atsižvelgiant į tai, kad laiko atžvilgiu šios

dvi konkurso procedūros sutampa, negalima daryti išvados, kad šiuo atveju konsorciumas *Unisys* galėjo turėti kokios nors naudos dėl būsimos užimtos antros vietos per konkurso procedūrą AO/021/10.

58 Be to, reikia pažymėti, kaip tai daro EUIPO, kad ieškovės pateiktų kaltinimų esmė susijusi su galimais interesų konfliktais, kurių gali kilti tik įgyvendinant konkrečias sutartis, sudarysimas pagal pagrindines sutartis AO/021/10 ir AO/029/10, t. y. po to, kai bus priimtas sprendimas atmesti pasiūlymą, kuris yra šio ginčo dalykas. Dėl tos pačios priežasties toks interesų konfliktas logiškai negalėjo turėti kokios nors įtakos konkurso procedūros AO/029/10 eigai ar rezultatui, iškraipyti konkurso dalyvių konkurencijos ar sudaryti palankių sąlygų konsorciumui *Unisys* ir pakenkti pirmajai ieškovei.

59 Atsižvelgiant į išdėstytus argumentus teigtina, kad ieškovės negali pagrįstai kaltinti EUIPO, kad ši tinkamai neišanalizavo galimo interesų konflikto, kiek tai susiję su konsorciumu *Unisys*. Tačiau reikia pažymėti, kad perkančioji organizacija bet kuriuo atveju privalo ir gali išnagrinėti bei užkardyti tokio interesų konflikto atsiradimą vykdant konkrečias sutartis pagal pagrindinę sutartį AO/029/10, kurioje pagal eilę pirmoji yra IECI, o ne konsorciumas *Unisys*.

60 Tokiomis aplinkybėmis reikia atmesti šią dalį kaip bet kuriuo atveju nepagrįstą.

Dėl trečios dalies, susijusios su konsorciumo *Darsis* dalyvavimu vykdant neteisėtą veiklą

61 Dėstydamos trečią dalį ieškovės visų pirma iš esmės teigė, kad *Siemens*, kaip trečiojo konkurso laimėtojo pagal pakopinį mechanizmą konsorciumo *Darsis* narei, turėjo būti taikoma Bendrojo finansinio reglamento 93 straipsnio 1 dalies b ir e punktuose numatyta draudimo dalyvauti konkurse sąlyga dėl sąsajų su sukčiavimu, korupcija ir kyšininkavimu. *Siemens* net tik buvo kaltinama Vokietijoje, bet ir viešai prisipažino kalta dėl neteisėtų veiksmų siekiant laimėti viešojo pirkimo konkursus, be kita ko, Sąjungoje. Ji sutiko sumokėti 395 mln. eurų dydžio baudą Vokietijos valdžios institucijoms ir 800 mln. JAV dolerių dydžio baudą JAV valdžios institucijoms, kad byla būtų baigta. Todėl *Siemens* turėjo būti pašalinta iš konkurso procedūros pagal Bendrojo finansinio reglamento 93 ir 94 straipsnius ir Įgyvendinimo taisyklių 133a ir 134b straipsnius. *Siemens* prisipažinimas atsakinga, įskaitant sudarytas taikos sutartis, yra pakankamas motyvas neatšaukiamai įrodyti jos kaltę, nes galutinis teismo sprendimas nereikalingas, kad būtų galima skirti sankciją ir priimti sprendimą pašalinti iš konkurso procedūros pagal Bendrojo finansinio reglamento 93 straipsnio 1 dalies b ir e punktus. Bet kuriuo atveju EUIPO neįvykdė įsipareigojimo tinkamai išnagrinėti *Siemens* sąsajas su tokiais neteisėtais veiksmais ir taip pat pažeidė skaidrumo ir vienodo požiūrio į konkurso dalyvius principus.

62 EUIPO iš esmės atsako, kad nebuvo jokios priežasties pašalinti konsorciumo *Darsis* iš konkurso procedūros, nes jo narės *Siemens SA* ir *Siemens SL* niekada nebuvo nubaustos už sukčiavimą ar korupciją. Per konkurso procedūrą *Siemens SA* pateikė oficialų pareiškimą, kad jos atžvilgiu nėra priimtų teismo sprendimų ir nevykdomi kiti baudžiamieji procesai dėl kaltinimų sukčiavimu ar korupcija. Šiuo pareiškimu siekta pakeisti „naujausią teismo bylų registro išrašą“ arba „kompetentingų valdžios institucijų išduotą lygiavertį dokumentą“, kurį pagal specifikacijas ir Įgyvendinimo taisyklių 134 straipsnio 3 dalį turėjo pateikti tik konkurso laimėtojai likus ne mažiau kaip penkiolikai dienų iki sutarties pasirašymo. Be to, EUIPO neturėjo jokios priežasties nepriimti šio oficialaus pranešimo, nes, kaip nustatyta specifikacijose, jį pateikti reikalaujama būtent kaip pakankamą įrodymą, kad konkurso dalyvis nesusijęs su jokiu draudimo dalyvauti konkurse atveju, kaip nustatyta Bendrojo finansinio reglamento 93 straipsnyje. EUIPO taip pat neigia, kad neatsižvelgė į minėtus kaltinimus. Atsakydama į konkretų EUIPO prašymą pateikti išaiškinimą šiuo klausimu *Siemens SA* patvirtino, kad šie kaltinimai buvo visiškai nepagrįsti, ir kaip įrodymą pateikė kompetentingų nacionalinės valdžios institucijų oficialų dokumentą.

63 Per teismo posėdį Bendrajam Teismui pateikus klausimą žodžiu dėl išvadų, kurias reikėjo padaryti priėmus 2013 m. spalio 15 d. Sprendimą *Evropaïki Dynamiki / Komisija* (T-474/10, EU:T:2013:528, 37–57 punktai), ieškovės atsisakė argumentų, kad galimas *Siemens AG* (toliau – *Siemens AG*) dalyvavimas vykdant neteisėtą veiklą buvo inkriminuojamas konsorciumo *Darsis* narėms *Siemens SA* ir *Siemens SL* dėl vienintelės priežasties, kad jas iš pradžių netiesiogiai kontroliavo *Siemens AG*, kol vėliau 2011 m. liepos 1 d. nupirko *Atos SA*, nes pastaroji bendrovė įsigijo 100 % jas tiesiogiai kontroliavusios bendrovės *Siemens IT Solutions and Services GmbH* akcijų, kaip galima teigti remiantis EUIPO pateiktais dokumentais po 2015 m. kovo 27 d. nutarties dėl tyrimo priemonės (žr. šio sprendimo 26 punktą). Šis atsisakymas užregistruotas posėdžio protokole.

64 Tačiau, be kita ko, atsižvelgiant į iki 2011 m. liepos 1 d. egzistavusius struktūrinius ryšius su *Siemens AG*, kyla klausimas, ar šiuo atveju perkančioji organizacija pakankamai rūpestingai patikrino, ar *Siemens SA* ir *Siemens SL* ir dėl tos priežasties – konsorciumui *Darsis* turi būti taikomi Bendrojo finansinio reglamento 93 straipsnio 1 dalies b ir e punktuose, aiškinamuose atsižvelgiant į specifikacijų 13.1 punkto trečią ir ketvirtą pastraipas, apibrėžti draudimo dalyvauti konkurse atvejai (šiuo klausimu ir pagal analogiją žr. 2005 m. kovo 17 d. Sprendimo *AFCon Management Consultants ir kt. / Komisija*, T-160/03, Rink, EU:T:2005:107, 79 ir 90 punktus).

65 Dėl šio aspekto reikia priminti, kad Bendrojo finansinio reglamento 93 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Kandidatams arba konkurso dalyviams neleidžiama dalyvauti viešųjų pirkimų procedūroje, jeigu:

<...>

b) buvo pripažinti kaltais padarę teisės pažeidimą, susijusį su jų profesine veikla, sprendimu turinčiu *res judicata*;

c) yra kalti padarę rimtą profesinį prasižengimą, įrodomą priemonėmis, kurias susitariančioji institucija gali pagrįsti;

d) yra neįvykdę įsipareigojimų susijusių su socialinio draudimo įmokomis, mokesčių mokėjimu pagal šalies, kurioje yra įsisteigę, arba susitariančiosios institucijos šalies, arba šalies, kurioje turi būti vykdoma sutartis, teisines nuostatas;

e) jų atžvilgiu buvo priimtas teismo sprendimas, turintis *res judicata*, dėl sukčiavimo, korupcijos, dalyvavimo nusikalstamoje organizacijoje arba kokioje nors kitoje neteisėtoje veikloje, žalingoje Bendrijų finansiniams interesams;

f) jiems taikoma 96 straipsnio 1 dalyje nurodyta administracinė nuobauda.“

66 Bendrojo finansinio reglamento 94 straipsnyje nustatyta:

„Sutartys negali būti sudaromos su kandidatais arba konkurso dalyviais, kurie viešųjų pirkimų procedūros metu:

<...>

c) pateko į vieną iš 93 straipsnio 1 dalyje nurodytų situacijų, kurioms esant neleidžiama dalyvauti viešųjų pirkimų procedūroje.“

67 Be to, reikia priminti, kad remdamasi Įgyvendinimo taisyklių 134 straipsnio 1 dalimi ir specifikacijų 13.1 punkto antra ir trečia pastraipomis (žr. šio sprendimo 16 punktą) *Siemens SA* kartu su konsorciumo *Darsis* teikiamu pasiūlymu pateikė tinkamai pasirašytą formuliarą, vadinamąjį „4 priedą“, kuriame nurodyta data ir kurį patvirtino Belgijos notaras, o tame formuliare išdėstytas oficialus jos

vadovų pareiškimas, kad nėra draudimo dalyvauti konkurse atvejų, kiek tai susiję su ja pagal Bendrojo finansinio reglamento 93 ir 94 straipsnius. Tačiau per teismo procesą EUIPO nepateikė analogiško *Siemens SL* parengto formuliaro.

68 Be to, atsižvelgusi į teiginius, kad *Siemens AG* ir tam tikri jos užsienio filialai įsivėlę į kyšininkavimą, dėl kurio priimti spendimai civilinėse arba baudžiamosiose bylose, 2011 m. liepos 25 d. EUIPO konsorciumui *Darsis* pateikė prašymą pasiaiškinti būtent dėl *Siemens AG* ir *Siemens SA* ir *Siemens SL* ryšių ir pareikalavo pateikti įrodymų, kad *Siemens AG* ir jos valdybos nariai nėra padėtyje, kuri aprašyta Bendrojo finansinio reglamento 93 straipsnio 1 dalies c ir d punktuose.

69 Atsakydamas į šį prašymą konsorciumas *Darsis* 2011 m. rugpjūčio 3 d. raštu informavo EUIPO būtent apie tai, kad bendrovė *Atos* nupirko *Siemens SA* ir *Siemens SL* (žr. šio sprendimo 63 punktą), ir pateikė naujas pažymas, įrodančias, kad *Siemens AG* nebėra vienoje iš Bendrojo finansinio reglamento 93 straipsnio 1 dalies d punkte nurodytų padėčių, taip pat ankstesnį susirašinėjimą su Komisija, vykusį kilus jos išreikštam analogiškam susirūpinimui, o tas susirašinėjimas patvirtina, kad minėtas konsorciumas neatitinka Bendrojo finansinio reglamento 93 straipsnio 1 dalies b, c, arba e punkte ir 93 straipsnio 2 dalies a punkte arba Įgyvendinimo taisyklių 134 straipsnio 4 dalyje nurodytų draudimo dalyvauti konkurse atvejų.

70 Galiausiai atitinkama sutartis su konsorciumu *Darsis* buvo sudaryta kaip su trečiuoju laimėtoju pagal pakopinį mechanizmą, ir *Darsis* pasirašė pagrindinę sutartį su EUIPO, kuri šį faktą patvirtino per teismo posėdį.

71 Tačiau, remiantis Įgyvendinimo taisyklių 134 straipsnio 3 dalies pirma pastraipa, konkurso procedūros pabaigoje, t. y. prieš sudarant sutartį, konkurso laimėtojas privalo pateikti „naujausią išrašą iš teismo protokolo [bylų registro] arba, jeigu jo nėra, naujausią jam lygiavertį dokumentą, išduotą kilmės šalies teismo ar administracinės institucijos“, kad įrodytų, jog netenkinama nė viena draudimo dalyvauti konkurse sąlyga, kaip tai suprantama pagal Bendrojo finansinio reglamento 93 straipsnio 1 dalies a, b arba e punktą. Be to, to paties reglamento 93 straipsnio 1 dalies d punkte nurodytu atveju perkančioji organizacija kaip pakankamą įrodymą priima „atitinkamos valstybės kompetentingos institucijos išduotą naujausią pažymą“. Galiausiai pagal Įgyvendinimo taisyklių 134 straipsnio 3 dalies antrą pastraipą tik tuo atveju, „jei atitinkamoje šalyje nebuvo išduotas [šio straipsnio] pirmoje pastraipoje nurodytas dokumentas arba pažyma, taip pat kitais [Bendrojo] finansinio reglamento 93 straipsnyje numatytais draudimo dalyvauti konkurse atvejais, vietoje jų suinteresuotas asmuo gali savo kilmės šalies teismo ar administracinei institucijai, notarui ar kompetentingai profesinei organizacijai padaryti pareiškimą su priesaika, arba, kai tam nėra galimybės, – oficialų pareiškimą“.

72 Laikantis šių reikalavimų, specifikacijų 13.1 punkto ketvirtoje pastraipoje (žr. šio sprendimo 16 punktą) numatyta, be kita ko, kad, „pasibaigus konkurso procedūrai, konkurso dalyvis, su kuriuo turi būti sudaryta sutartis, vykdydamas įsipareigojimus ir siekdamas nebūti pašalintas iš konkurso, privalo įrodyti, kad jis nėra nė vienoje iš pirmiau nurodytų padėčių“. Reikalaujamiems įrodymams pateikti jis turi penkiolikos darbo dienų terminą iki sutarties pasirašymo. Kalbant apie specifikacijų 13.1 punkto pirmos pastraipos a, b ir e punktuose nurodytus draudimo dalyvauti konkurse atvejus, pažymėtina, kad šie įrodymai turi būti „atitinkamas (-i) teismo bylų registro išrašas (-ai) arba, jeigu tokio nėra, lygiavertis teisminės arba administracinės valdžios institucijos dokumentas“, išduotas konkurso dalyvio įsisteigimo valstybėje (specifikacijų 13.1 punkto ketvirtos pastraipos pirma įtrauka). Galiausiai jose nustatyta, kad, kiek tai susiję su specifikacijų 13.1 punkto pirmos pastraipos c, f, g ir h punktuose nurodytais draudimo dalyvauti konkurse atvejais, „galioja“ „4 priedas“, t. y. forma, kurioje pateiktas oficialus pareiškimas (specifikacijų 13.1 punkto ketvirtos pastraipos trečia įtrauka).

73 Vis dėlto reikia konstatuoti, kad, nepaisant šio sprendimo 71 ir 72 punktuose nurodytų įsipareigojimų ir net Bendrajam Teismui per posėdį dėl šio aspekto pateikus aiškų klausimą žodžiu, EUIPO nei tvirtino prašiusi konsorciumo *Darsis* ir jo narių, įskaitant *Siemens SA* ir *Siemens SL*, pateikti naujausią teismo bylų registro išrašą, nei teigė, kad tokio dokumento negali išduoti valstybės, kuriose pastarosios

dvi bendrovės įsisteigusios, t. y. Belgija ir Ispanija. Tačiau šiomis aplinkybėms remiantis Įgyvendinimo taisyklių 134 straipsnio 3 dalies antra pastraipa, šie įrodymai negalėjo būti pakeisti pareiškimu su priesaika arba oficialiu pareiškimu, patvirtintu, be kita ko, kilmės valstybės notaro. Be to, kartu su konsorciumo *Darsis* pasiūlymu pateiktą *Siemens SA* oficialų pareiškimą patvirtino Belgijos notaras, o EUIPO per posėdį nepateikė analogiško, jei reikia, Ispanijos notaro patvirtinto *Siemens SL* pareiškimo.

74 Bet kuriuo atveju šioje byloje pagal specifikacijų 13.1 punkto ketvirtos pastraipos trečią įtrauką tokį oficialų pareiškimą perkančioji organizacija galėjo priimti tik tam, kad būtų įrodyta, jog nėra kitų draudimo dalyvauti konkurse priežasčių, nurodytų specifikacijų 13.1 punkto pirmos pastraipos c, f, g ir h punktuose, kurios atitinka numatytąsias Bendrojo finansinio reglamento 93 straipsnio 1 dalies c ir f punktuose bei 94 straipsnio a ir b punktuose, o ne tam, kad būtų įrodyta, jog nėra specifikacijų 13.1 punkto pirmos pastraipos e punkte, aiškinamame atsižvelgiant į Bendrojo finansinio reglamento 93 straipsnio 1 dalies e punktą, nurodytos draudimo dalyvauti konkurse priežasties.

75 Be kita ko, remiantis 2011 m. liepos 25 d. EUIPO raštu, pateiktu priėmus 2015 m. kovo 27 d. nutartį dėl tyrimo priemonės (žr. šio sprendimo 26 punktą), teigtina, kad perkančioji organizacija taip pat neprašė konsorciumo *Darsis* pateikti konkrečių įrodymų dėl draudimo dalyvauti konkurse priežasties nebuvimo, kaip tai suprantama pagal Bendrojo finansinio reglamento 93 straipsnio 1 dalies d punktą, kiek tai susiję su *Siemens SA* ir *Siemens SL*.

76 Todėl sudarydama šioje byloje aptariamą sutartį EUIPO neturėjo teisės pasitenkinti *Siemens SA* oficialiu pareiškimu kaip įrodymu, kad nėra draudimo dalyvauti konkurse priežasčių, taikomų konsorciumui *Darsis*, kaip tai suprantama pagal specifikacijų 13.1 punkto pirmos pastraipos e punktą ir Bendrojo finansinio reglamento 93 straipsnio 1 dalies e punktą. Toks įrodymas juo labiau netinkamas įrodyti draudimo dalyvauti konkurse priežasties nebuvimą *Siemens SL* atveju, dėl kurios EUIPO nei prašė, nei pateikė atitinkamą įrodymą. Vis dėlto reikia konstatuoti, kad, pirma, specifikacijų 13.1 punkto ketvirtos pastraipos pirmame sakinyje šiuo klausimu nustatyta aiški pareiga, kurios nesilaikymas reiškia besąlyginį draudimą atitinkamam konkurso dalyviui dalyvauti konkurse (vykdydamas įsipareigojimus ir siekdamas nebūti pašalintas iš konkurso), ir, antra, kad remiantis specifikacijų 13.1 punkto ketvirtos pastraipos pirma ir trečia įtraukomis įrodantieji dokumentai „turi būti susiję su juridiniais ir (arba) su fiziniais asmenimis“, t. y. su visais aptariamo konsorciumo nariais, įskaitant *Siemens SL*.

77 Atsižvelgiant į visus išdėstytus argumentus reikia daryti išvadą, kad EUIPO akivaizdžiai neįvykdė pareigos veikti rūpestingai, būtent nagrinėdama, ar egzistuoja specifikacijų 13.1 punkto pirmos pastraipos e punkte ir Bendrojo finansinio reglamento 93 straipsnio 1 dalies e punkte numatyta draudimo dalyvauti konkurse priežastis. Todėl ji pažeidė šias nuostatas ir vienodo požiūrio į konkurso dalyvius principą, pagal kurį, laikantis specifikacijų 13.1 punkto ketvirtoje pastraipoje numatyto įpareigojimo drausti dalyvauti konkurse, reikalaujama pašalinti iš konkurso procedūros *Siemens SA ir Siemens SL* ir dėl tos priežasties – konsorciumą *Darsis*. Šiuo atveju, atsižvelgiant į tvirtinimus, kad *Siemens AG*, kuri iki 2011 m. liepos 1 d. kontroliavo *Siemens SA* ir *Siemens SL*, ir įvairūs jos užsienyje esantys padaliniai buvo įsivėlę į neteisėtą veiklą, juo labiau reikėjo atlikti tokį rūpestingą tyrimą ir smulkmeniškai taikyti minėtas nuostatas.

78 Todėl trečiai daliai reikia pritarti ir panaikinti sprendimą atmesti pasiūlymą tik dėl šios priežasties.

Dėl ieškinio antrojo pagrindo, susijusio su akivaizdžiomis vertinimo klaidomis

Pirminės pastabos

79 Ieškovės teigia, kad, nepaisant to, jog EUIPO nesilaikė pareigos motyvuoti, jos pateikta miglota informacija atskleidžia akivaizdžias vertinimo klaidas vertinant pirmosios ieškovės pasiūlymą, kurias ištaisius konkurso dalyviai turėtų būti kita tvarka išrikiuoti į eilę.

80 Šis pagrindas suskirstytas į keturias dalis, iš kurių pirmoji dalis iš esmės išdėstyta ieškinio A.14 priede, dėl ko EUIPO ginčija jos priimtinumą.

Dėl ieškinio antrojo pagrindo pirmos dalies

– Dėl pirmos dalies dalyko ir ieškinio A.14 priedo priimtinumo

81 Pirmoje dalyje ieškovės visų pirma nurodo akivaizdžias vertinimo klaidas, padarytas vertinant pasiūlymus pagal techninės kokybės kriterijus Nr. 1–3. Kadangi konkurso laimėtojai surinko tiek balų, kad vos pasiekė nustatytą minimalią ribą, menkiausia klaida turėjo lemti jų pašalinimą iš konkurso procedūros. Šiuo klausimu ieškovės pakartoja prašymą, kad Bendrasis Teismas nurodytų pateikti išsamią vertinimo ataskaitos versiją, kad būtų galima atlikti reikiamą teisminę kontrolę. Be to, ieškinyje jos pateikia tik glaustą aprašymą ir daro nuorodą į išsamesnę šių klaidų analizę, pateiktą ieškinio A.14 priede. Kadangi EUIPO nepateikė pakankamai motyvų, ieškinio antrojo pagrindo pirma dalis grindžiama kuo glaustesniais argumentais, kuriuose keturis kartus daroma nuoroda į ieškinio A.14 priedą su pateiktais išsamesniais techniniais duomenimis, į kuriuos Bendrasis Teismas turėtų atsižvelgti.

82 Pasak EUIPO, iš esmės remiantis 1991 m. gegužės 2 d. Procedūros reglamento 44 straipsnio 1 dalies c punktu, pirmoji dalis, kuri tik glaustai ir miglotai išdėstyta dviejuose su puse ieškinio puslapių ir išsamiai išdėstyta ieškinio A.14 priedo 48 puslapiuose dėl ne mažiau kaip keturiolikos įtariamų akivaizdžių klaidų turi būti pripažinta nepriimtina dėl aiškumo ir tikslumo trūkumo, nes šio pateikimo būdo „vienintelis tikslas išvengti Procedūros reglamente nustatyto puslapių skaičiaus limito“. Bent ieškinio A.14 priedas turėtų būti atmestas.

83 Šiuo klausimu reikia priminti, kad pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 21 straipsnį, Bendrajam Teismui taikomą pagal to paties statuto 53 straipsnio pirmą pastraipą, ir 1991 m. gegužės 2 d. Bendrojo Teismo procedūros reglamento 44 straipsnio 1 dalies c punktą ieškinyje turi būti nurodytas ginčo dalykas ir pagrindų, kuriais remiamasi, santrauka. Reikalavimas pateikti „pagrindų santrauką“ reiškia, kad ieškinyje turi būti išdėstyta pagrindo, kuriuo grindžiamas ieškinys, esmė. Taigi tam, kad ieškinys Bendrajame Teisme būtų priimtinas, būtina, kad svarbiausios faktinės ir teisinės aplinkybės, kuriomis jis grindžiamas, būtų bent jau trumpai, bet nuosekliai ir suprantamai nurodytos pačiame ieškinio tekste. Nors ieškinio turinys konkrečiais klausimais gali būti pagrįstas ir papildytas pateikiant nuorodas į prie jo pridėtų dokumentų ištraukas, bendra nuoroda į kitus dokumentus, netgi ieškinio priedus, negali kompensuoti pagrindinių teisinių argumentų, kurie pagal anksčiau nurodytas nuostatas turi būti nurodyti pačiame ieškinyje, nebuvimo. Iš tiesų, siekiant užtikrinti teisinį saugumą ir gerą teisingumo vykdymą, ieškovės nurodomų pagrindų santrauka turi būti pakankamai aiški ir tiksli, kad atsakovė galėtų pasirengti gynybai, o jurisdikciją turintis teismas – priimti sprendimą dėl ieškinio. Taigi Bendrasis Teismas neprivalo prieduose ieškoti ar nustatyti pagrindų ir argumentų, kurie galėtų būti ieškinio pagrindas, nes priedai atlieka tik įrodomąją ir pagalbinę funkciją (žr. 2014 m. rugsėjo 11 d. Sprendimo *MasterCard ir kt. / Komisija*, C-382/12 P, Rink., EU:C:2014:2201, 38–41 punktus ir juose nurodytą teismų praktiką; šiuo klausimu taip pat žr. 2012 m. spalio 5 d. Sprendimo *Evropaïki Dynamiki / Komisija*, T-591/08, EU:T:2012:522, 66 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).

84 Šioje byloje visų pirma reikia konstatuoti, kad ieškinio 66 ir 67 punktuose aiškiai nurodyta, kad šis pagrindas, konkrečiai – jo pirma dalis grindžiami įvairiomis akivaizdžiomis vertinimo klaidomis, susijusiomis su skirtingais ieškovių aiškiai nurodytais sutarties sudarymo kriterijais ir subkriterijais.

85 Antra, atsižvelgiant į aptariamų sutarties sudarymo kriterijų ir subkriterijų techninį pobūdį, į klausimą, ar esminės faktinės ir teisinės aplinkybės, kuriomis grindžiami įvairūs būtent šio pagrindo pirmoje dalyje išdėstyti kaltinimai, bent jau trumpai ar glaustai, tačiau nuosekliai ir suprantamai išdėstytos pačiame ieškinio tekste, gali būti atsakyta tik išnagrinėjus kiekvieno kaltinimo pagrįstumą. Iš tiesų tik atlikus tokį tyrimą galima nustatyti, ar ieškinio A.14 priede išdėstytais argumentais tik pagrindžiamas

ir papildomas ieškinio turinys specifiniais klausimais būtent darant nuorodas į konkrečias šio priedo ištraukas, ar, kiek tai susiję su tam tikrais kaltinimais, daroma bendra nuoroda į šiame priede pateiktą aprašą, kuriuo negalima pakeisti esminių faktinių ir teisinių argumentų, turinčių būti išdėstytų pačiame ieškinyje, nepateikimo.

86 Trečia, atsakymas į klausimą, ar šio pagrindo santrauka ieškinyje buvo pakankamai aiški ir tiksli, kad EUIPO galėtų pasirengti gynybai, o Bendrasis Teismas – priimti sprendimą, taip pat priklausys nuo kiekviename atitinkamame kaltinime iškeltų faktinių ir teisės klausimų vertinimo iš esmės.

87 Todėl reikia atidėti ieškinio A.14 priede išdėstytų argumentų priimtinumo nagrinėjimą ir įvertinti šioje dalyje išdėstytų atskirų kaltinimų dėl akivaizdžių vertinimo klaidų taikant sutarties sudarymo techninius kriterijus pagrįstumą, nepamirštant, kad šis vertinimas turi būti grindžiamas visų pirma pačiame ieškinyje išdėstytais faktiniais ir teisiniais argumentais.

88 Todėl, kadangi EUIPO prašo pripažinti šį pagrindą, ar bent jo pirmą dalį, nepriimtinu ir neatsižvelgti į visą ieškinio A.14 priedą, sprendimo dėl EUIPO pareikšto prieštaravimo dėl priimtinumo priėmimas turi būti atidėtas.

– Dėl pirmojo kaltinimo, susijusio su specifikacijų kriterijaus Nr. 1 subkriterijaus Nr. 1.1 punktu 1.1.2.4

(Praleista)

– Dėl antrojo kaltinimo, susijusio su specifikacijų kriterijaus Nr. 1 subkriterijaus Nr. 1.1 punktu 1.1.3.5

98 Specifikacijų kriterijaus Nr. 1 subkriterijaus Nr. 1.1 punkte 1.1.3.5 pateiktas klausimas skirtas suteikti galimybę perkančiajai organizacijai sužinoti, kokias „pagrindines priemones apsvarstys“ konkurso dalyvis, sėkmingai užbaigęs vadinamąjį *in* pereinamąjį etapą dėl „konkrečios informacinės sistemos“ sutarties pradžioje.

(Praleista)

100 Ieškovės, viena vertus, neigia faktą, kad šiame pasiūlyme ne kiekvieną kartą atsižvelgiama į konkrečios sistemos sudėtingumą, ir, kita vertus, tvirtina, kad užtikrinta, jog pereinamasis procesas taikomas visoms šalims, įskaitant EUIPO ir kontrahentą, ir yra pagrįstas konkrečiu kontroliniu sąrašu, kurio tikrinimas sudaro galimybę pradėti procesą bendru sutarimu. EUIPO iš esmės atsako, kad vertinimo ataskaitoje pagrįstai sukritikuotas faktas, kad pirmosios ieškovės pasiūlyme trūko tam tikrų kriterijų, kaip antai sistemos sudėtingumo ir jos svarbos siūlomiems kriterijams, ir faktas, kad abu paslaugų teikėjai turi sudaryti susitarimą dėl perėjimo pabaigos. Be to, nors tame pasiūlyme numatyta parengti kokybės kontrolinį sąrašą, jame nenurodyta, kad tas sąrašas turi būti pildomas bendru sutarimu. Todėl EUIPO pagrįstai nusprendė, kad susitarimas, t. y. bendras esamo paslaugos teikėjo ir naujojo kontrahento sutarimas, yra būtinas, jog perėjimą sutarties pradžioje būtų galima laikyti baigtu, ir kad šis pasiūlymas nebuvo pateiktas. Atvirkščiai, ieškovės neigia, pirma, poreikį sudaryti tokią dviejų paslaugų teikėjų, iš kurių kiekvienas palaiko sutartinius santykius tik su EUIPO, „teisinę“ sutartį ir, antra, *a posteriori* pateiktą argumentą dėl „svarbos“, kuris, remiantis specifikacijomis ir atsižvelgiant į visų EUIPO programų didžiulę „svarbą“, yra standartinis aspektas, į kurį reikia atsižvelgti perdavimo atveju.

101 Dėl šio aspekto reikia pažymėti, kad pateiktas klausimas dėl šio sutarties sudarymo kriterijaus yra ypač miglotas dėl to, kad jame apskritai kalbama apie „turimas apsvarstyti pagrindines priemones“. Tuo remiantis darytina išvada, kad išsamūs reikalavimai dėl tam tikrų „kriterijų“, kurie, remiantis vertinimo ataskaitoje pateikta kritika, nenurodyti pirmosios ieškovės pasiūlyme, pristatymo nepakankamai aiškiai, tiksliai ir vienareikšmiškai pagrįsti šio sutarties sudarymo kriterijaus formuluote, kad visi deramai informuoti ir įprastai rūpestingi konkurso dalyviai galėtų juos aiškinti taip pat, o perkančioji organizacija – juos taikyti objektyviai ir vienodai ir patikrinti, ar jų pasiūlymai atitinka minėtus

reikalavimus (šiuo klausimu žr. 2011 m. vasario 17 d. Sprendimo *Komisija / Kipras*, C-251/09, EU:C:2011:84, 39 ir 40 punktus ir 2012 m. spalio 25 d. Sprendimo *Astrim ir Elyo Italia / Komisija*, T-216/09, EU:T:2012:574, 35–37 punktus ir juose nurodytą teismų praktiką).

102 Vis dėlto reikia konstatuoti, kad ieškovės aiškiai ir tiesiogiai nekelia klausimo dėl šio sutarties sudarymo kriterijaus netikslumo ar neaiškumo. Bendrasis Teismas, kuris negali savo iniciatyva kelti klausimo dėl šio kriterijais teisėtumo, turi apsiriboti tik ieškovių pateiktų aiškių argumentų patikrinimu. Iš esmės jie apima, pirma, tariamą reikalavimą, kad būtų sudaryta esamo paslaugos teikėjo ir naujojo kontrahento sutartis, ir, antra, aplinkybę, kad nebuvo pakankamai atsižvelgta į sistemos sudėtingumą ir svarbumą.

103 Dėl pirmojo argumento pažymėtina, kad atsižvelgiant į šiame sutarties sudarymo kriterijuje pateiktą miglotą ir bendrą nuorodą į „turimas apsvarstyti pagrindines priemones“ ieškovės vis dėlto pagrįstai teigia, kad perkančioji organizacija neturėjo teisės remtis tariamu specifiniu reikalavimu numatyti, kad turi būti sudaryta „sutartis tarp dviejų paslaugų teikėjų dėl perėjimo pabaigos“. Be to, nesant reikalo įvertinti, ar tariamai reikalaujama sudaryti specifikacijose neapibrėžta sutartis yra teisinė, ar ne, reikia priminti, kad pirmoji ieškovė savo pasiūlyme nurodė, kad „bendradarbiavimas pamažu su [EUIPO] ir ankstesniu kontrahentu gerokai palengvintų patirties perdavimą“ ir kad „dėl šios priežasties ji <...> siekia suteikti visas reikiamas priemones vaisingam bendradarbiavimui su [EUIPO] ir ankstesniu kontrahentu“.

104 Atsižvelgiant į šį teiginį, vertinimo komisijos kritika, kad pirmosios ieškovės pasiūlyme nenurodytas „dviejų paslaugų teikėjų susitarimas dėl perėjimo laikotarpio pabaigos“ yra ir formalus, ir perteklinis, nes pirmoji ieškovė pasiūlė dėti visas reikiamas pastangas pereinamuoju laikotarpiu užmegzti bendradarbiavimą su ankstesniu paslaugų teikėju, kad būtų perduota patirtis, o tai smarkiai kertasi su tariamos „sutarties“, kurios perkančioji organizacija reikalauja *a posteriori*, tikslu. EUIPO negali paneigti šios išvados per teismo posėdį pateiktu argumentu, kad šiuo aspektu pirmosios ieškovės pasiūlyme apsiribota proceso, o ne rezultato aprašymu, kurio buvo reikalaujama tokiais žodžiais „sėkmingai užbaigęs pereinamąjį etapą sutarties pradžioje“, nes toks reikalavimas, ypač pareiga sudaryti „sutartį“, pakankamai aiškiai nenurodyta aptariamame klausime. Reikia pažymėti, kad šis reikalavimas nenurodytas ir specifikacijų 2.2.1 pirmoje pastraipoje, kuria EUIPO pasirėmė tik per teismo posėdį ir tik kalbėdama apie penktąjį kaltinimą (žr. šios sprendimo 135 punktą), nes šioje nuostatoje aiškiai pasakyta, kad EUIPO, o ne naujas kontrahentas privalo pateikti specialią sutartį, pagal kurią iš šio kontrahento reikalaujama perimti patirtį iš buvusio EUIPO kontrahento, kad būtų galima prisiimti atsakomybę už EUIPO informacinių sistemų priežiūrą. Sukritikuodama pirmosios ieškovės pasiūlymą dėl šio aspekto EUIPO padarė akivaizdžią vertinimo klaidą.

(Praleista)

108 Tuo remiantis darytina išvada, kad negalima pritarti antrajam argumentui ir kad šiuo klausimu nereikia priimti sprendimo dėl šiuo aspektu EUIPO pateikto prieštaravimo dėl priimtinumo, kiek tai susiję būtent su nuoroda į ieškinio A.14 priede išdėstytus argumentus.

109 Remiantis išdėstytais argumentais darytina išvada, kad antrajam kaltinimui reikia iš dalies pritarti ir iš dalies atmesti.

– Dėl trečiojo kaltinimo, susijusio su specifikacijų kriterijaus Nr. 1 subkriterijaus Nr. 1.1 punktu 1.1.3.10

110 Specifikacijų kriterijaus Nr. 1 subkriterijaus Nr. 1.1 punkte 1.1.3.10 pateiktas klausimas skirtas suteikti galimybę perkančiajai organizacijai sužinoti, kokius „kitus pagrindinius aspektus“ konkurso dalyvis laiko esminiais per vadinamąjį *in* pereinamąjį etapą dėl „konkrečios informacinės sistemos“ sutarties pradžioje.

111 Šiuo klausimu tam tikroje vertinimo ataskaitos ištraukoje dėl pirmosios ieškovės pasiūlymo techninės kokybės teigiama:

„Formaliu požiūriu atsakymas per ilgas. Daugiausia pakartojami atsakymai į ankstesnius klausimus (todėl jie neapima „kitų pagrindinių aspektų“). Nenurodyti svarbūs aspektai: galimybė moduliuoti procesą (dėl mažų programėlių nereikia taikyti viso pereinamojo etapo sutarties pradžioje), vykdomų projektų ir diegimo priežiūra pereinamaisiais etapais ir geografiniai apribojimai.“

112 Ieškovės kaltina EUIPO, kad ši klaidingai sukritikavo pirmosios ieškovės pasiūlyme pateikto atsakymo, kuris apėmė tiek galimybę moduliuoti procesą, tiek geografinius apribojimus, ilgį, pasikartojimus ir spragas. Be to, priešingai, nei EUIPO teigė per teismo procesą, šiame pasiūlyme buvo pasiūlyta metodika, atitinkanti pačią išplečiamumo apibrėžtį, o ne „vieno dydžio“ modelį, nes pagal ją numatoma kiekvieną kartą atsižvelgti į esamą padėtį ir kiekvienu atveju ji buvo priderinta atsižvelgiant į kiekvienos užduoties poreikius.

113 EUIPO iš esmės atsako, kad specifikacijose taip pat numatyta, kad pasiūlymai turi būti aiškūs, glausti ir pateikti atsakant į konkretų klausimą. Tačiau į klausimą 1.1.3.10 pateikto atsakymo įžangoje tik pakartota į klausimą 1.1.3.3. pateikto atsakymo įžanga. Be to, ieškovės neįrodė, kad pirmosios ieškovės pasiūlyme atsižvelgta į projekto išplečiamumą ar geografinius apribojimus. Remiantis vertinimo komisijos išsakyta kritika, šiame pasiūlyme neatsižvelgta į tai, kad EUIPO naudoja įvairią programinę įrangą, nurodytą specifikacijų II priede pateiktuose dokumentuose. Beje, kaip ir pereinamuoju etapu sutarties pabaigoje, šiame pasiūlyme nebuvo atsižvelgta į riziką, susijusią su geografiniais apribojimais, kylančiais per pereinamąjį etapą sutarties pradžioje.

114 Kaip ir specifikacijų kriterijaus Nr. 1 subkriterijaus Nr. 1.1 punkto 1.1.3.5 atveju (žr. šio sprendimo 101 punktą), šiam kriterijui iš tikrųjų trūksta aiškumo ir tikslumo, nes jame iš esmės reziumuojamas bendras klausimas, kokie yra „kiti pagrindiniai aspektai“, kuriuos konkurso dalyviai laiko esminiais pereinamuoju etapu sutarties pradžioje. Tačiau, nors ieškinio A.14 priede išdėstytuose argumentuose ieškovės tvirtina, kad šis kriterijus yra netikslus ir kad jo EUIPO plačiau nepaaiškino, nepaisant aiškiai pateiktų klausimų per konkurso procedūrą, jos šio argumento nenurodo pačiame ieškinyje. Todėl, atsižvelgiant į šio sprendimo 83 punkte nurodytą teismų praktiką, šis argumentas, apie kurį nieko nepasakyta pačiame ieškinio tekste, turi būti pripažintas nepriimtinu remiantis 1991 m. gegužės 2 d. Procedūros reglamento 44 straipsnio 1 dalies c punktu, kaip nurodyta šiuo klausimu EUIPO pateiktame prieštaravime dėl priimtinumo.

115 Dėl pačiame ieškinyje išdėstyto ir todėl priimtino pirmojo argumento, kad perkančioji organizacija klaidingai nurodė pirmosios ieškovės pasiūlyme pateikto atsakymo ilgumą ir pasikartojimus, per teismo posėdį EUIPO nurodė, kad šis teiginys „formaliu požiūriu“ lemia neigiamą vertinimą, pagal kurį pateiktas atsakymas nebuvo pakankamai glaustas, aiškus ir pateiktas ne konkrečiai atsakant į pateiktą klausimą. Tačiau šis tik per teismo posėdį pateiktas patikslinimas negali pakeisti vertinimo ataskaitoje pateiktos išimtinai formalios kritikos dėl pirmosios ieškovės pateikto atsakymo ilgumo ir pasikartojimų apimties. Taip pat remiantis specifikacijomis ir vertinimo ataskaitoje pateiktais motyvais negalima nustatyti, kiek toks vertinimas yra pagrįstas, nes specifikacijų 17 priedo įžanginėje dalyje nurodyta priešingai, kad atsakymų į kiekvieną atskirą klausimą ilgumas turi būti nuo vieno iki dviejų puslapių, o šio formalaus apribojimo pirmosios ieškovės atsakyme šiuo atveju buvo laikytasi. Todėl pirmajam argumentui reikia pritarti, o EUIPO atsiliepime į ieškinį šiuo klausimu pateiktą prieštaravimą dėl priimtinumo atmesti.

116 Dėl antrojo argumento pakanka konstatuoti, kad jis suprantamai išplėtotas tik ieškinio A.14 priede, todėl, remiantis šio sprendimo 83 punkte nurodyta teismų praktika, šis argumentas turi būti pripažintas nepriimtinu. Be to, net atsižvelgiant į šiame priede išdėstytus argumentus, jų nepakanka pagrįsti EUIPO atžvilgiu pateikto kaltinimo, kad ji padarė akivaizdžią aptariamų aspektų vertinimo klaidą.

(Praleista)

121 Remiantis išdėstytais argumentais darytina išvada, kad EUIPO nepadarė akivaizdžios vertinimo klaidos, kai nusprendė, jog pirmosios ieškovės pasiūlymas neapima „galimybės moduliuoti procesą“, „vykdomų projektų priežiūros“, „diegimo pereinamuoju etapu“ ir „geografinių apribojimų“, kaip „kitų esminių aspektų“, kaip tai suprantama pagal specifikacijų kriterijaus Nr. 1 subkriterijaus Nr. 1.1 punktą 1.1.3.10.

122 Todėl trečiajam kaltinimui reikia iš dalies pritarti (ir atmesti šiuo klausimu EUIPO pateiktą prieštaravimą dėl priimtinumo) ir iš dalies atmesti.

– Dėl ketvirtojo kaltinimo, susijusio su specifikacijų kriterijaus Nr. 1 subkriterijaus Nr. 1.1 punktu 1.1.4.3 (Praleista)

– Dėl penktojo kaltinimo, susijusio su specifikacijų kriterijaus Nr. 1 subkriterijaus Nr. 1.1 punktu 1.1.4.4 (Praleista)

– Dėl šeštojo kaltinimo, susijusio su specifikacijų kriterijaus Nr. 1 subkriterijaus Nr. 1.1 punktu 1.1.4.5

140 Specifikacijų kriterijaus Nr. 1 subkriterijaus Nr. 1.1 punkte 1.1.4.5 pateiktas klausimas skirtas suteikti galimybei perkančiajai organizacijai sužinoti, kokios bus „pagrindinės priemonės, leidžiančios daryti išvadą, kad pereinamasis etapas sutarties pabaigoje, vadinamasis *out* etapas, dėl konkrečios informacinės sistemos buvo įvykdytas sėkmingai“.

141 Šiuo klausimu tam tikroje vertinimo ataskaitos ištraukoje dėl pirmosios ieškovės pasiūlymo techninės kokybės nurodyta:

„Atsakymas per ilgas. Tik paskutiniai 25 % atsakymo susiję su klausimu. Atsakyme nepateiktas kriterijų, kuriais remiantis būtų galima vertinti perėjimo baigtumą sutarties pabaigoje, sąrašas. Nepateikti svarbūs kriterijai: suplanuotos užduotys pabaigtos, rizikos baigtos, perėjimo sutarties pradžioje tiekėjas patvirtino perėjimą.“

142 Ieškovės iš esmės neigia faktą, kad atsakymas minėtame pasiūlyme yra per ilgas, kad jame neišvardyti kriterijai, kuriais remiantis perėjimą sutarties pabaigoje galima laikyti baigtu, ir kad trūksta svarbių kriterijų. Pasak EUIPO, pirmosios ieškovės pasiūlyme iš esmės neišdėstyti kriterijai, kuriais remiantis būtų galima spręsti apie perėjimo sutarties pabaigoje baigtumą, nes konkurso dalyviai turėjo nurodyti tai pagrindžiančias „pagrindines priemones“, vertes ir konkrečius skaičius, kad būtų galima patikrinti, ar šis perėjimo etapas tikrai buvo įvykdytas. Iš tikrųjų pirmosios ieškovės pasiūlyme aprašyti tik procesai, per kuriuos galima gauti šiuos skaičius.

143 Visų pirma reikia konstatuoti, kad, kaip ir ankstesnių sutarties sudarymo kriterijų atveju, nors aptariamas sutarties sudarymo kriterijus yra nepakankamai aiškus ir tikslus, nes jame tik apskritai kalbama apie „pagrindines priemones“, nei ieškinyje, nei A.14 priede šio aspekto ieškovės aiškiai ir atskirai neginčijo, todėl Bendrasis Teismas negali jo nagrinėti savo iniciatyva. Todėl reikia atlikti tik ribotą kontrolę ir išnagrinėti akivaizdžią vertinimo klaidą dėl kiekvieno ieškovių pateikto argumento.

144 Pirma, dėl kaltinimo, kad pirmosios ieškovės atsakymas yra pernelyg ilgas, remiantis tuo, kas išdėstyta trečiajame kaltinime, pakanka pažymėti, kad specifikacijų 17 priede aiškiai nurodyta, kad į kiekvieną atskirą klausimą pateikto atsakymo ilgis turi būti nuo vieno iki dviejų puslapių ir kad šis atsakymas neviršija nustatytos ribos. Kaip konstatuota šio sprendimo 115 punkte, dėl šios priežasties reikia daryti išvadą, kad vertinime yra akivaizdi klaida ir kad šiuo klausimu EUIPO pateiktas prieštaravimas dėl priimtinumo turi būti atmestas.

145 Antra, priežastys, dėl kurių perkančioji organizacija nusprendė, kad tik 25 % pirmosios ieškovės atsakymo teksto yra susiję su pateiktu klausimu, pakankamai teisiškai nepaaiškintos nei vertinimo ataskaitoje, nei EUIPO atsakyme į per posėdį Bendrojo Teismo žodžiu pateiktą klausimą. Bet kuriuo atveju vien aplinkybė, kad paskutinė aptariamo atsakymo dalis, atitinkanti maždaug ketvirtadalį teksto, pavadinta „3. Perėjimo sutarties pabaigoje veiksmingumo ir išsamumo vertinimas“, neleidžia pagrįstai teigti, kad kitos šio atsakymo dalys, išdėstytos skyriuose „2. Kokybės priemonės, skirtos užtikrinti sėkmingą perėjimą sistemai sutarties pabaigoje“ ir „2.1 Pagrindinės kokybės priemonės“, yra netinkamos šiam tikslui. Kadangi priežastys, pateiktos grindžiant sprendimą atmesti pasiūlymą, neleidžia nei ieškovėms, nei Bendrajam Teismui spręsti apie perkančiosios organizacijos vertinimo pagrįstumą šiuo klausimu, šis vertinimas yra nepakankamai motyvuotas, todėl Bendrasis Teismas šį klausimą dėl nepakankamo motyvavimo privalo iškelti savo iniciatyva kaip viešąja tvarka grindžiamą pagrindą (šiuo klausimu žr. 2009 m. gegužės 20 d. Sprendimo *VIP Car Solutions / Parlamentas*, T-89/07, Rink., EU:T:2009:163, 65 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką), o EUIPO nebegali ištaisyti šio trūkumo per teismo procesą (šiuo klausimu žr. 2013 m. vasario 21 d. Sprendimo *Evropaïki Dynamiki / Komisija*, T-9/10, EU:T:2013:88, 27 punktą ir nurodytą teismų praktiką).

(Praleista)

148 Todėl šį kaltinimą reikia iš dalies atmesti ir iš dalies jam pritarti konstatavus akivaizdžią vertinimo klaidą ir motyvavimo nepakankamumą, kiek tai susiję su pirmosios ieškovės pasiūlymo ilgumu.

– Dėl septintojo kaltinimo, susijusio su specifikacijų kriterijaus Nr. 1 subkriterijaus Nr. 1.3 punktu 1.3.1.12 (Praleista)

– Dėl aštuntojo kaltinimo, susijusio su specifikacijų kriterijaus Nr. 1 subkriterijaus Nr. 1.4 punktu 1.4.2.4 (Praleista)

– Dėl devintojo kaltinimo, susijusio su specifikacijų kriterijaus Nr. 1 subkriterijaus Nr. 1.4 punktu 1.4.4.10 (Praleista)

– Dėl dešimtojo kaltinimo, susijusio su specifikacijų kriterijaus Nr. 1 subkriterijaus Nr. 1.4 punktu 1.4.4.12 (Praleista)

– Dėl vienuoliktojo kaltinimo, susijusio su specifikacijų kriterijaus Nr. 1 subkriterijais Nr. 1.5 ir 1.6 (Praleista)

– Dėl dvyliktojo kaltinimo, susijusio su specifikacijų kriterijumi Nr. 2 (Praleista)

– Dėl tryliktojo kaltinimo, susijusio su specifikacijų kriterijaus Nr. 3 subkriterijaus Nr. 3.1 punktu 3.1.1.2

189 Remiantis specifikacijos kriterijaus Nr. 3 subkriterijaus Nr. 3.1 punkte 3.1.1.2 pateiktu klausimu, konkurso dalyvių buvo paprašyta apibūdinti jų pagrindinius klientų valdymo sistemos punktus.

190 Šiuo klausimu tam tikroje vertinimo ataskaitos ištraukoje dėl pirmosios ieškovės pasiūlymo techninės kokybės, kiek tai susiję apskritai su specifikacijų kriterijumi Nr. 3 ir konkrečiai su punktu 3.1.1.2, be kita ko, pasakyta:

„Apskritai *European Dynamics* atsakymai atitinka specifikacijas. Šiuose punktuose nustatyti nedideli trūkumai:

3.1.1.2:
Siūloma organizacija pateikta be taktinių ar darbinių lygių. Komunikacijos planas apibrėžtas neaiškiai. Nesilaikoma standartinio valdymo metodo.“

191 Pasak ieškovių, šiomis aplinkybėmis perkančioji organizacija rėmėsi naujais sutarties sudarymo subkriterijais, kurie nenumatyti specifikacijose. Jos neigia, kad pirmosios ieškovės pasiūlyme konkrečiai neaptarti taktiniai ir darbiniai lygiai. Šiame pasiūlyme taip pat aprašyta veiksmingo komunikavimo sistema, kiek tai susiję su klientų valdymu, nors specifikacijose buvo reikalaujama pateikti tik bendrą klientų valdymo metodiką, o ne „komunikacijos planą“. Be to, EUIPO neįrodė, kad specifikacijose reikalaujama „standartinio valdymo metodo“, kurio pirmoji ieškovė tariamai netaikė, ir nepatikslino jų turinio bei nepaaiškino, kuri jos pasiūlymo dalis neatitiko šio naujojo reikalavimo.

192 EUIPO atsako, kad pastabomis dėl standartinio valdymo metodo nepateikimo buvo siekiama nurodyti ne tai, kad pirmosios ieškovės pasiūlyme turėjo būti taikomas šis metodas, o tai, kad tam tikri EUIPO šiuo metu taikomos šios metodikos aspektai „nebuvo aptarti, nes pasiūlymas galėjo būti labiau konkretus“. Ieškovės teigė, kad kalbėjo apie „taktinį ir darbinį lygius“ „6 skirsnyje“, nors šis dokumentas neegzistuoja. Kitas pirmosios ieškovės atsakymo netinkamumo pavyzdys susijęs su „tiekėjo ir kliento santykių organizavimu“, ji teigė, kad paskirs vadybininką, kad šis atsakytų į kliento klausimus, ir išvardijo sąrašą veiklos sričių, kurios bus patikėtos tam vadybininkui, pvz., „susirinkimų organizavimas“ arba „reikalavimų dėl paslaugos lygių laikymosi užtikrinimas“. Be to, nors pirmoji ieškovė pati teigė, kad bendravimas turi ypač didelės reikšmės geriems santykiams su klientais, ji nepateikė komunikacijos plano, ir vertinimo komisija į tai pagrįstai atkreipė dėmesį.

193 Reikia konstatuoti, kad šis sutarties sudarymo kriterijus, pagal kurį konkurso dalyviai turi aprašyti jų klientų valdymo sistemos „pagrindinius aspektus“, yra ypač miglotas ir dėl tos priežasties netinkamas, kad deramai informuoti ir įprastai rūpestingi konkurso dalyviai galėtų juos aiškinti vienodai, o perkančioji organizacija – atlikti atskirų pateiktų pasiūlymų objektyvų ir skaidrų lyginamąjį vertinimą (žr. šio sprendimo 101 punkte nurodytą teismų praktiką). Kaip teigia ieškovės, tuo remiantis galima teigti, kad vertinimo ataskaitoje *a posteriori* išvardyti subkriterijai, t. y. taktiniai ar darbiniai lygiai, komunikacijos plano sudarymas ir standartinio valdymo metodas, neturi pakankamai aiškaus, tikslaus ir vienareikšmiško pagrindo šio sutarties sudarymo kriterijaus formuluotėje. Tačiau toks metodas yra akivaizdžiai priešingas nusistovėjusiai teismų praktikai, kurioje nustatyta, kad, siekiant užtikrinti vienodo požiūrio ir skaidrumo principų laikymąsi, svarbu, kad visą informaciją, į kurią perkančioji organizacija atsižvelgia nustatydama ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą ir, jei įmanoma, jos santykinę svarbą, galimi konkurso dalyviai žinotų dar rengdami savo pasiūlymus ir kad dėl tos priežasties perkančioji organizacija negali kaip sutarties sudarymo kriterijų taikyti subkriterijų, apie kuriuos iš anksto nepranešė konkurso dalyviams (šiuo klausimu žr. 2008 m. sausio 24 d. Sprendimo *Lianakis ir kt.*, C-532/06, Rink., EU:C:2008:40, 36–38 punktus ir 2011 m. liepos 21 d. Sprendimo *Evropaïki Dynamiki / EMSA*, C-252/10 P, EU:C:2011:512, 30–31 punktus). Todėl šiuo klausimu per teismo posėdį pateiktiems EUIPO argumentams, kuriuose siekiama iš naujo išaiškinti aptariamą sutarties sudarymo kriterijų ir pagrįsti vertinimo ataskaitoje išdėstytą *ex post* vertinimą dėl šiam kriterijui suteiktos reikšmės, negalima pritarti, taigi jie turi būti atmesti. Darytina išvada, kad perkančioji organizacija neturėjo teisės vertinimo ataskaitoje išdėstyto neigiamo vertinimo grįsti aptariamu sutarties sudarymo kriterijumi.

194 Vien tik dėl šių priežasčių reikia konstatuoti, kad padaryta akivaizdi vertinimo klaida, ir pritarti šiam kaltinimui, kuris pakankamai išsamiai išdėstytas pačiame ieškinio tekste. Be to, tuo remiantis galima teigti, kad šiuo klausimu EUIPO pateiktas prieštaravimas dėl priimtinumo, kiek tai susiję būtent su nuoroda į ieškinio A. 14 priede išdėstytus argumentus, turi būti atmestas ir kad nereikia vertinti, ar pirmosios ieškovės pasiūlymas apima tariamai trūkstamus aspektus, kaip antai komunikacijos planą.

– Dėl keturioliktojo kaltinimo, susijusio su specifikacijų kriterijaus Nr. 3 subkriterijaus Nr. 3.1 punktu 3.1.2.2 (Praleista)

– Dėl penkioliktojo kaltinimo, susijusio su specifikacijų kriterijaus Nr. 3 subkriterijaus Nr. 3.1 punktu 3.1.4.2 (Praleista)

Dėl ieškinio antrojo pagrindo antros–ketvirtos dalių, susijusių su akivaizdžiomis vertinimo klaidomis, padarytomis vertinant pirmosios ieškovės pasiūlymo finansinę kokybę, ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo kriterijaus pažeidimu ir viešojo pirkimo sutarties dalyko pakeitimu

– Reikšmingo specifikacijų turinio priminimas (Praleista)

– Bylos šalių argumentų priminimas (Praleista)

– Šio atvejo vertinimas

215 Viena vertus, iš pradžių reikia pažymėti, kad konkurso dalyvis gali užginčyti specifikacijose nustatytą ir atliekant pasiūlymų lyginamąjį vertinimą perkančiosios organizacijos naudojamą finansinio vertinimo formulės teisėtumą (šiuo klausimu žr. 2011 m. rugsėjo 20 d. Sprendimo *Evropaïki Dynamiki / EIB*, T-461/08, Rink., EU:T:2011:494, 74 punktą). Kita vertus, dėl ginčijamos finansinio vertinimo formulės pasirinkimo teisėtumo iš esmės reikia priminti, kad perkančioji organizacija turi plačią diskreciją pasirinkti, nustatyti ir įgyvendinti su aptariamu viešuoju pirkimu susijusius reikšmingus sutarties sudarymo kriterijus, įskaitant kriterijus, kurie skirti nustatyti ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą, o šie kriterijai turi atitikti viešojo pirkimo sutarties pobūdį, tikslą ir ypatumus bei kuo geriau tenkinti nustatytus poreikius ir perkančiosios organizacijos siekiamus tikslus (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Evropaïki Dynamiki / EIB*, EU:T:2011:494, 137 ir 192 punktus).

(Praleista)

223 Šių argumentų pakanka, kad būtų galima daryti išvadą, jog ieškovės neįrodė nei specifikacijose nustatytos finansinio vertinimo formulės teisėtumo, nei akivaizdžių vertinimo klaidų, susijusių su šios formulės taikymu.

224 Todėl antrą–ketvirtą dalis reikia atmesti kaip nepagrįstas, nesant reikalo taikyti ieškovių prašomas proceso organizavimo priemones.

Tarpinė išvada

225 Atsižvelgiant į visus pateiktus argumentus reikia daryti išvadą, kad ieškinio antrajam pagrindui reikia iš dalies pritarti ir iš dalies atmesti.

226 Svarbu pažymėti, kad dėl to, jog šiame kontekste Bendrasis Teismas konstatavo akivaizdžias vertinimo klaidas ar nepakankamą motyvavimą, kurie daro neigiamos įtakos pirmosios ieškovės pasiūlymo vertinimo teisėtumui, vien šių pažeidimų pakanka pagrįsti sprendimo atmesti pasiūlymą panaikinimui.

227 Dėl šio aspekto reikia priminti, kad, kaip galima teigti remiantis šio sprendimo 14 punkte pateikta techninių pasiūlymų lyginamojo vertinimo lentele, pirmosios ieškovės techninis pasiūlymas už kokybinius kriterijus Nr. 1–3 surinko, nustačius skirtų balų neto santykinį svorį, maksimalius 100 balų bruto, o trijų konkurso laimėtojų pasiūlymai gavo gerokai mažesnį neto ir bruto balų skaičių, o kai kurie įvertinimai yra vos šiek tiek didesni už minimalius reikalaujamus 45, 15 ir 10 balų atitinkamai už kokybinius kriterijus Nr. 1–3. Taip pirmosios ieškovės pasiūlymui skirti 87,90 balo neto buvo padidinti iki 100 balų bruto, o IECI pasiūlymui skirti 71,96 balo neto buvo padidinti iki 81,86 balo bruto, *Unisys* skirti 70,66 balo neto buvo padidinti iki 80,38 balo bruto, o *Darsis* pasiūlymui skirti 78,05 balo neto buvo padidinti iki 88,78 balo bruto.

228 Kaip EUIPO patvirtino atsakydama į Bendrojo Teismo raštu pateiktą klausimą, trijų konkurso laimėtojų surinktų balų padidinimą lėmė trijų taisyklės taikymas ir tas padidinimas buvo proporcingas pirmosios ieškovės pasiūlymui pritaikytam padidinimui, nes jos pasiūlymas yra orientacinė vertė su daugiausiai surinktų balų skaičiumi. Atvirkščiai, jei, priėmus šį sprendimą, atlikusi naują pirmosios ieškovės techninio pasiūlymo vertinimą ir pašalinusi konstatuotus pažeidimus perkančioji organizacija turėtų jai skirti daugiau balų už kokybinius kriterijus Nr. 1–3, tai reikštų, kad, taikant trijų taisyklę, dėl atitinkamo balų padidinimo šiam pasiūlymui, kurio įvertinimas būtų orientacinė vertė, neišvengiamai proporcingai sumažėtų konkurso laimėtojams skirtų balų bruto skaičius, o tai gali turėti įtakos jų užimtoms galutinėms vietoms pagal pakopinį mechanizmą. Be to, šis rezultatas neišvengiamai turėtų įtakos taip apskaičiuotų bruto verčių pagrindu nustatomam visų pasiūlymų santykiniam svoriui nustatant ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą pagal šio sprendimo 14 punkte pateiktą lentelę.

229 Tuo remiantis reikia daryti išvadą, kad nagrinėjant ieškinio antrąjį pagrindą konstatuoti pažeidimai galėjo turėti įtakos konkurso procedūros baigčiai, o EUIPO privalo į tai atsižvelgti pagal SESV 266 straipsnio pirmą pastraipą (taip pat žr. šio sprendimo 276 punktą).

Dėl naujo pagrindo, susijusio su specifikacijų pažeidimu, padarytu EUIPO priėmus IECI finansinį pasiūlymą (Praleista)

Dėl pirmojo pagrindo, susijusio su pareigos motyvuoti pažeidimu

238 Ieškovės teigia, kad buvo pažeista Bendrojo finansinio reglamento 100 straipsnio 2 dalis ir Įgyvendinimo taisyklių 149 straipsnio 2 dalis, nes EUIPO joms nepateikė pakankamų motyvų, konkrečiai kalbant, visos vertinimo ataskaitos kopijos, kad jos galėtų suprasti, be kita ko, skirtingų pasiūlymų santykinių pranašumų lyginamąjį vertinimą ir nuspręsti pareikšti ieškinį ir kad Bendrasis Teismas galėtų atlikti kontrolę. Šiuo tikslu ieškovės prašo Bendrojo Teismo nurodyti EUIPO pateikti išsamias vertinimo ataskaitos ir visų trijų konkurso laimėtojų pasiūlymų versijas bei šių dokumentų nekonfidencialias versijas. Tokiomis aplinkybėmis jos neigia, be kita ko, kad pirmajai ieškovei už jos pasiūlymo techninę kokybę buvo skirta 100 % balų, nes už kriterijų Nr. 1 skirta 58,21 balo, už kriterijų Nr. 2–18,00, o už kriterijų Nr. 3–11,96, t. y. iš viso 87,90 %. Net jeigu ši ieškovė gavo maksimalų balų skaičių už techninę dalį, reikėjo išsamiai pagrįsti konkurso laimėtojų pasiūlymų santykinius pranašumus atsižvelgiant į skirtingus kriterijus ir su jais susijusius subkriterijus, kad pralaimėjęs konkurso dalyvis galėtų suprasti pasiūlymų lyginamąjį vertinimą ir pasinaudoti teise į veiksmingą teisminę kontrolę.

239 EUIPO iš esmės atsako, kad pareigą motyvuoti įvykdė būtent ginčijamu raštu pateikdama konkurso procedūros rezultatus ir 2011 m. rugpjūčio 26 d. ir rugsėjo 15 d. raštais atsakiusi į ieškovių prašymus paaiškinti. Prie 2011 m. rugpjūčio 26 d. rašto pridėtoje vertinimo ataskaitos ištraukoje nepateikta vertinimo komisijos pastabų apie konkurso laimėtojų pasiūlymus dėl vienintelės priežasties, kad nėra santykinių pranašumų, kuriuos būtų galima nurodyti dėl jų techninės kokybės, ir kad pirmosios ieškovės pasiūlymas surinko maksimalų 100 balų iš 100 galimų už visus techninius sutarties sudarymo kriterijus ir gavo geriausią balą už kiekvieną techninį sutarties sudarymo kriterijų atskirai. Taip pat dėl

finansinių kriterijų vertinimo pateikta informacija buvo pakankama ir sudarė galimybę pirmajai ieškovei apskaičiuoti, remiantis jos finansiniam pasiūlymui ir atitinkamiems konkurso laimėtojų pasiūlymams skirtais balais, pastarųjų finansinius pasiūlymus.

240 Dėl šio aspekto reikia priminti, kad tokiais atvejais kaip šis, kai Sąjungos institucijos, įstaigos, organai ir agentūros, kaip perkančiosios organizacijos, turi plačią diskreciją, Sąjungos teisės sistemos suteiktų garantijų užtikrinimas per administracines procedūras turi dar didesnę svarbą. Tarp šių garantijų visų pirma yra kompetentingos institucijos pareiga pakankamai motyvuoti savo sprendimus. Tik taip Sąjungos teismas gali patikrinti, ar įvykdytos faktinės ir teisinės sąlygos, nuo kurių priklauso diskrecijos įgyvendinimas (1991 m. lapkričio 21 d. Sprendimo *Technische Universität München*, C-269/90, Rink., EU:C:1991:438, 14 punktas; šio sprendimo 145 punkte minėto Sprendimo *VIP Car Solutions / Parlamentas*, EU:T:2009:163, 61 punktas ir 2012 m. gruodžio 12 d. Sprendimo *Evropaïki Dynamiki / EFSA*, T-457/07, EU:T:2012:671, 42 punktas).

241 Remiantis SESV 296 straipsnio antroje pastraipoje numatyta pareiga motyvuoti, teisės akto autorius turi aiškiai ir nedviprasmiškai atskleisti savo argumentus, kad, pirma, suinteresuotieji asmenys galėtų sužinoti priemonės priėmimo priežastis bei apginti savo teises ir, antra, teismas galėtų atlikti kontrolę. Be to, šis reikalavimas motyvuoti turi būti vertinamas atsižvelgiant į konkrečias aplinkybes, visų pirma į teisės akto turinį, nurodytų motyvų pobūdį ir adresatų bei kitų su teisės aktu tiesiogiai ir konkrečiai susijusių asmenų suinteresuotumą gauti paaiškinimus (žr. šio sprendimo 145 punkte minėto Sprendimo *Evropaïki Dynamiki / Komisija*, EU:T:2013:88, 25 ir 26 punktus ir juose nurodytą teismų praktiką). Beje, pareiga motyvuoti yra esminis procedūrinis reikalavimas, kurį reikia atskirti nuo motyvavimo pagrįstumo klausimo, susijusio su ginčijamo akto teisėtumu iš esmės (žr. 2012 m. gegužės 22 d. Sprendimo *Evropaïki Dynamiki / Komisija*, T-17/09, EU:T:2012:243, 40 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).

242 Dėl viešųjų pirkimų sutarčių sudarymo Bendrojo finansinio reglamento 100 straipsnio 2 dalies pirmoje pastraipoje ir Įgyvendinimo taisyklių 149 straipsnio 3 dalyje nustatytos sąlygos, kuriomis perkančioji organizacija įvykdo pareigą motyvuoti konkurso dalyvių atžvilgiu.

243 Bendrojo finansinio reglamento 100 straipsnio 2 dalies pirmoje pastraipoje nustatyta, kad „susitariančioji institucija visiems kandidatams arba konkurso dalyviams, kurių pasiūlymai arba paraiškos buvo atmestos, praneša motyvus, kuriais remiantis buvo priimtas sprendimas, ir visiems konkurso dalyviams, kurių paraiškos yra priimtinos ir kurie raštu prašo tokios informacijos, praneša apie laimėjusios paraiškos charakteristikas ir santykinius pranašumus bei konkurso dalyvio, kuris laimėjo konkursą, pavadinimą“.

244 Šiuo klausimu remiantis seniai nusistovėjusia teismų praktika darytina išvada, kad pagal šią nuostatą negalima iš perkančiosios organizacijos reikalauti konkurso dalyviui, kurio pasiūlymas buvo atmestas, pateikti, pirma, ne tik motyvus, dėl kurių jo pasiūlymas buvo atmestas, bet ir išsamią santrauką, kurioje būtų nurodyta, kaip buvo atsižvelgta į kiekvieną jo pasiūlymo aspektą vertinant tą pasiūlymą, ir, antra, pranešant apie pasirinkto pasiūlymo charakteristikas ir santykinius pranašumus, išsamią lyginamąją šio ir atmesto konkurso dalyvio pasiūlymo analizę. Perkančioji organizacija pašalintam konkurso dalyviui taip pat neprivalo, šiam pateikus prašymą raštu, pateikti išsamios vertinimo ataskaitos (2011 m. rugsėjo 20 d. Nutarties *Evropaïki Dynamiki / Komisija*, C-561/10 P, EU:C:2011:598, 27 punktas; 2011 m. lapkričio 29 d. Nutarties *Evropaïki Dynamiki / Komisija*, C-235/11 P, EU:C:2011:791, 50 ir 51 punktai ir 2012 m. spalio 4 d. Nutarties *Evropaïki Dynamiki / Komisija*, C-629/11 P, EU:C:2012:617, 21–23 punktai). Tačiau Sąjungos teismas patikrina, ar perkančiosios organizacijos taikomas metodas vertinant pasiūlymų techninę dalį yra aiškiai išdėstytas specifikacijose, įskaitant atskirus sutarties sudarymo kriterijus, jų atitinkamą reikšmę vertinant, t. y. apskaičiuojant bendrą balų skaičių, ir minimalų bei maksimalų balų skaičių už kiekvieną kriterijų (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Evropaïki Dynamiki / Komisija*, EU:C:2012:617, 29 punktą).

245 Pirmiausia reikia pažymėti, kad remiantis šio sprendimo 244 punkte minėta teismų praktika perkančioji organizacija iš principo neprivalo pašalintam konkurso dalyviui leisti susipažinti su išsamia konkurso laimėtojo pasiūlymo ir vertinimo ataskaitos versija. Be to, jeigu paaiškėtų, kad šioje byloje, atsižvelgiant į šalių raštus, prie bylos pridėtus dokumentus ir teismo posėdžio rezultatus, Bendrasis Teismas yra pakankamai informuotas, kad priimtų sprendimą dėl šio ginčo (šiuo klausimu žr. 2006 m. lapkričio 16 d. Sprendimo *Peróxidos Orgánicos / Komisija*, T-120/04, Rink., EU:T:2006:350, 80 punktą), nereikėtų tenkinti ieškovių pateiktų prašymų dėl proceso organizavimo arba tyrimo priemonių, dėl kurių reikalingumo iš esmės sprendžia tik Bendrasis Teismas (šiuo klausimu žr. 2009 m. rugsėjo 24 d. Sprendimo *Erste Group Bank ir kt. / Komisija*, C-125/07 P, C-133/07 P ir C-137/07 P, Rink., EU:C:2009:576, 319 punktą ir 2010 m. birželio 10 d. Nutarties *Thomson Sales Europe / Komisija*, C-498/09 P, EU:C:2010:338, 138 punktą). Bet kuriuo atveju reikia pažymėti, kad šioje byloje Bendrasis Teismas iš dalies patenkino ieškovių prašymus tiek, kiek 2015 m. kovo 27 d. nutartimi dėl tyrimo priemonės (žr. šio sprendimo 26 punktą) nurodė EUIPO pateikti dokumentus su konkurso laimėtojų ir pirmosios ieškovės finansinių pasiūlymų lyginamojo vertinimo skaičiavimu; EUIPO įvykdė šį nurodymą.

246 Paskui dėl EUIPO *a posteriori* pateiktų motyvų 2011 m. rugpjūčio 26 d. ir rugsėjo 15 d. raštuose, pateiktuose po ginčijamo rašto pateikimo, neginčijama, kad šie raštai savaime yra sprendimo atmesti pasiūlymą motyvavimo papildymas pagal Bendrojo finansinio reglamento 100 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą ir Įgyvendinimo taisyklių 149 straipsnio 3 dalį, į kurį Bendrasis Teismas sutiko atsižvelgti.

247 Todėl lieka nustatyti, ar šiuose raštuose pateiktas motyvavimas yra nepakankamas būtent dėl to, jog juo remdamosi ieškovės negalėjo susipažinti su priimtos priemonės pagrindimu, kad galėtų apginti savo teises, o Sąjungos teismas – iš esmės vykdyti teisėtumo kontrolės, ir kiek.

248 Šiuo atveju reikia atsižvelgti tiek į pirmosios ieškovės pasiūlymo individualų vertinimą, tiek į šio pasiūlymo ir konkurso laimėtojų pasiūlymų lyginamąjį vertinimą.

249 Pirma, dėl pirmosios ieškovės pasiūlymo techninės kokybės individualaus vertinimo pažymėtina, jog remiantis 2011 m. rugpjūčio 26 d. rašte pateikta lentele (žr. šio sprendimo 14 punktą) galima daryti išvadą, kad perkančioji organizacija pateikė tik šiam pasiūlymui už kiekvieną iš trijų kokybinių kriterijų atskirai skirtų balų neto sumą, tačiau nenurodė tikslaus specifikacijose nurodytiems ir šiame pasiūlyme pateiktiems subkriterijams ir papunkčiams skirtų balų neto skaičiaus, nors dėl šių subkriterijų ir papunkčių vertinimo ataskaitoje pateikta neigiama nuomonė, arba, atvirkščiai, nepaaiškino, ar šie vertinimai lėmė perkančiosios organizacijos sprendimą atimti neto taškus arba jų dalį pirmosios ieškovės nenaudai, ir kiek. Apskritai koreliacijos tarp, viena vertus, vertinimo ataskaitoje suformuluotų neigiamų vertinimų ir, kita vertus, skirtų ar neskirtų balų neto už atskirus subkriterijus ir papunkčius nemotyvavimas atsispindi specifikacijose. Iš tikrųjų jose nenumatyta tokia tiksli koreliacija, o tik atskiroje lentelėje nurodyta kokybinio kriterijaus Nr. 1 svertinė reikšmė 65 %, paskirstant po 10 % subkriterijams Nr. 1.1–1.5, kokybinio kriterijaus Nr. 2 – 20 % ir kokybinio kriterijaus Nr. 3 – 15 %.

250 Nors perkančioji organizacija iš principo turi plačią diskreciją pasirinkti pagal svarbą suskirstytus sutarties sudarymo kriterijus ir nuspręsti, kiek balų skirti už atskirus kriterijus ar subkriterijus, ir neprivalo pašalintam konkurso dalyviui pateikti išsamios santraukos, kaip buvo atsižvelgta į kiekvieną jo pasiūlymo aspektą vertinant tą pasiūlymą, vis dėlto, jeigu perkančioji organizacija priėmė tokius sprendimus, Sąjungos teismas turi galėti, remdamasis specifikacijomis ir sprendimo sudaryti sutartį su laimėtoju motyvavimu, patikrinti skirtingų techninių sutarties sudarymo kriterijų ir subkriterijų svorį vertinant, t. y. apskaičiuojant bendrą balų skaičių, ir minimalų bei maksimalų balų skaičių už kiekvieną iš šių kriterijų ir subkriterijų (šiuo klausimu žr. šio sprendimo 244 punkte minėto Sprendimo *Evropaïki Dynamiki / Komisija*, EU:C:2012:617, 21 ir 29 punktus). Be to, kai perkančioji organizacija susieja konkrečius vertinimus, kurie akivaizdžiai reikšmingi bendram šio pasiūlymo įvertinimui, su tuo, kaip aptariamas pasiūlymas atitinka ar neatitinka šiuos skirtingus kriterijus ir subkriterijus, pareiga motyvuoti neišvengiamai apima poreikį paaiškinti, kaip būtent neigiami vertinimai lėmė balų sumažinimą.

251 Iš tiesų tokiu atveju kaip šioje byloje, šio reikalavimo laikymasis juo labiau svarbus, nes, kaip nurodyta šio sprendimo 227 ir 228 punktuose, galimas balų neto atėmimas už tam tikrus subkriterijus ir papunkčius automatiškai reiškia, kad pagal perkančiosios organizacijos taikomą skaičiavimo formulę turi būti padidinti balai bruto, kurie skiriami konkurso laimėtojų pasiūlymams už techninę kokybę. Kitaip tariant, pirmoji ieškovė yra suinteresuota sužinoti, kiek balų buvo atimta už kiekvieną subkriterijų ir papunktį, dėl kurių vertinimo ataskaitoje pateikti neigiami įvertinimai, kad galėtų teigti, jog, atsižvelgiant į tai, kad vertinimas yra akivaizdžiai klaidingas, atimti balus, dėl ko atitinkamai padidėja kitiems konkurso dalyviams skiriami balai, yra nepagrįsta.

252 Dėl šio aspekto reikia pažymėti, kad atsakydama į per posėdį Bendrojo Teismo žodžiu pateiktą klausimą EUIPO neneigė, kad balus skyrė atsižvelgusi į atskirus subkriterijus ir papunkčius, tačiau apsiribojo tvirtinimu, kad pirmoji ieškovė neturėjo teisės susipažinti su išsamiu šių balų apskaičiavimo metodu ir paskirstymu, nes pakanka pateikti bendrą galutinį kiekvieno iš trijų techninių ar kokybinių kriterijų įvertinimą. Iš tiesų aiškinant kartu šio sprendimo 14 ir 249 punktuose pateiktas lenteles galima teigti, kad už kokybinį kriterijų Nr. 1 iš pirmosios ieškovės pasiūlymo buvo atimta 6,79 balo neto (65 – 58,21 = 6,79), už kokybinį kriterijų Nr. 2 – 2 balai neto (20 – 18 = 2) ir už kokybinį kriterijų Nr. 3 – 3,31 balo neto (15 – 11,69 = 3,31), t. y. įskaitant balų dalių atėmimą su dviem skaičiais po kablelio. Tuo remiantis darytina išvada, kad vertindama pasiūlymus pagal šiuos skirtingus kokybinius kriterijus vertinimo komisija taikė matematinę formulę arba bent skyrė balo dalių už subkriterijus ar papunkčius. Vis dėlto nei ieškovės, nei Bendrasis Teismas negali suprasti tikslaus už kiekvieną būtent kokybinio kriterijaus Nr. 1 subkriterijų ar net papunktį, dėl kurių vertinimo ataskaitoje pateikti konkretūs neigiami pirmosios ieškovės pasiūlymo vertinimai, atimtų balų skaičiavimo ar paskirstymo. Tokiomis aplinkybėmis taip pat neįmanoma patikrinti, ar šie atėmimai realiai atitinka minėtus vertinimus, ir kiek, i, dėl tos priežasties – ar tie atėmimai yra pagrįsti arba bent pakankamai patikimi.

253 Tuo remiantis teigtina, kad nors pirmosios ieškovės pasiūlymas už techninę kokybę galiausiai surinko maksimalius 100 balų bruto, atsižvelgiant į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnyje nustatytą veiksmingos teisminės apsaugos principą, kurio vidinis ryšys su pareiga motyvuoti pabrėžtas teismų praktikoje (šiuo klausimu ir pagal analogiją žr. Sprendimo 2013 m. liepos 18 d. *Komisija ir kt. / Kadi*, C-584/10 P, C-593/10 P ir C-595/10 P, Rink., EU:C:2013:518, 116–119 punktus), ji išsaugo suinteresuotumą žinoti, kaip perkančiosios organizacijos pateikti neigiami įvertinimai nulėmė jos balų neto atėmimą, kurio apimtis ir pagrindas galėjo pasirodyti turintys lemiamos reikšmės atliekant pasiūlymų individualaus ir lyginamojo vertinimo teisėtumo kontrolę (žr. šio sprendimo 227 ir 228 punktus).

254 Todėl reikia daryti išvadą, kad sprendimas atmesti pasiūlymą yra nepakankamai motyvuotas, kiek tai susiję su koreliacija tarp, viena vertus, vertinimo ataskaitoje pateiktų konkrečių neigiamų įvertinimų ir, kita vertus, perkančiosios organizacijos atimtų balų neto.

255 Šis motyvavimo nepakankamumas prisideda prieš šio sprendimo 145 ir 148 punktuose konstatuoto atskiro motyvavimo nepakankamumo dėl specifikacijų kriterijaus Nr. 1 subkriterijaus Nr. 1.1 punkto 1.1.4.5.

256 Be to, kiek ieškovės kaltina EUIPO motyvavimo nepakankamumu, dėl kurio pirmosios ieškovės pasiūlymo vertinimas dėl specifikacijų kriterijaus Nr. 1 subkriterijų 1.5 ir 1.6 tampa netikslus (žr. šio sprendimo 178 ir 179 punktus), pakanka konstatuoti, kad šis kaltinimas papildo šio sprendimo 149–253 punktuose išdėstytus argumentus, kad perkančioji organizacija nepaaiškino, kiek vertinimo ataskaitoje pateiktas įvertinimas, kuris šiuo aspektu yra veikiau neutralus, galėjo lemti balų neto atėmimą pirmosios ieškovės pasiūlymo nenaudai. Tiesą sakant, nors negalima atmesti prielaidos, kad nebuvo jokio balų atėmimo, nei ieškovės, nei Bendrasis Teismas negali patikrinti, ar taip buvo.

257 Antra, dėl pirmosios ieškovės pasiūlymo techninės kokybės vertinimo, palyginti su konkurso laimėtojų pasiūlymais, reikia priminti, kad aplinkybės, jog pirmosios ieškovės pasiūlymui buvo skirti maksimalūs 100 balų bruto, savaime nepakanka, kad būtų galima teigti, jog perkančioji organizacija neprivalėjo

konkrečiai nurodyti balų, kuriuos skyrė šiam pasiūlymui už skirtingus sutarties sudarymo subkriterijus ir papunkčius, nes šio įvertinimo užginčijamas ieškovėms leidžia taip pat kelti klausimą dėl konkurso laimėtojų pasiūlymams skirtų balų bruto (žr. šio sprendimo 228 punktą). Tačiau šis teiginys papildo šio sprendimo 249–253 punktuose išdėstytus argumentus ir negali pagrįsti atskiro motyvavimo nepakankamumo. Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad atsižvelgiant į šio sprendimo 244 punkte nurodytą teismų praktiką perkančiajai organizacijai neprivalu pateikti pašalintam konkurso dalyviui išsamaus konkurso laimėtojų pasiūlymų techninės kokybės vertinimo ar net visos vertinimo ataskaitos.

258 Trečia, dėl finansinių pasiūlymų lyginamojo vertinimo pakanka konstatuoti, kad ieškovės nesugebėjo patikslinti savo užginčijimo iš esmės po to, kai EUIPO pateikė dokumentą, kuriame išdėstytas šis lyginamasis vertinimas (žr. šio sprendimo 219 punktą). Tuo remiantis darytina išvada, kad sprendimo atmesti pasiūlymą motyvavimas šiuo klausimu nesutrukdė nei ieškovėms kreiptis į Bendrąjį Teismą dėl šio aspekto, nei šiam teismui atlikti teisėtumo kontrolės.

259 Remiantis visais išdėstytais argumentais reikia daryti išvadą, kad sprendime atmesti pasiūlymą yra motyvavimo nepakankamumo atvejų, kaip numatyta Bendrojo finansinio reglamento 100 straipsnio 2 dalyje, aiškinamoje atsižvelgiant į SESV 296 straipsnio antrą pastraipą, ir kad dėl šios priežasties jis turi būti panaikintas.

Išvada dėl prašymų panaikinti ginčijamus sprendimus

260 Remiantis visais išdėstytais argumentais, dėl esminių ir formos pažeidimų, konstatuotų nagrinėjant pirmąjį, antrąjį ir trečiąjį ieškinio pagrindus, reikia panaikinti visą sprendimą atmesti pasiūlymą.

261 Be to, atsižvelgiant į ginčijamus sprendimus, t. y. sprendimą atmesti pasiūlymą ir kitus su juo susijusius sprendimus, įskaitant sprendimą sudaryti viešojo pirkimo sutartį ir dėl konkurso laimėtojų suskirstymo į pirmą–trečią vietas pagal pakopinį mechanizmą, siejančius nepertraukiamus ryšius (šiuo klausimu ir pagal analogiją žr. 2003 m. vasario 25 d. Sprendimo *Strabag Benelux* / Taryba, T-183/00, Rink., EU:T:2003:36, 28 punktą), taip pat reikia panaikinti šiuos sprendimus remiantis ieškovių reikalavimais (žr. šio sprendimo 30 punktą).

2. *Dėl prašymo atlyginti žalą* (Praleista)

264 Pagal nusistovėjusią teismo praktiką Sąjungos deliktinė atsakomybė, kaip ji suprantama pagal SESV 340 straipsnio antrą pastraipą, už jos organų neteisėtus veiksmus atsiranda, kai įvykdytos visos sąlygos, t. y. veiksmai, kuriais kaltinama, turi būti neteisėti, žala turi būti reali ir egzistuoti priežastinis ryšys tarp minėtų veiksmų ir nurodytos žalos (žr. šio sprendimo 63 punkte minėto Sprendimo *Evropaïki Dynamiki / Komisija*, EU:T:2013:528, 215 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką). Šie principai *mutatis mutandis* taikomi Sąjungos deliktinei atsakomybei, kaip ji suprantama pagal tą pačią nuostatą, už vienos iš jos įstaigų, kaip antai EUIPO, neteisėtą elgesį ir padarytą žalą (šiuo klausimu žr. 1992 m. gruodžio 2 d. Sprendimo *SGEEM ir Etroy / EIB*, C-370/89, Rink., EU:C:1992:482, 15 ir 16 punktus ir 2002 m. balandžio 10 d. Sprendimo *Lamberts / Ombudsmenas*, T-209/00, Rink., EU:T:2002:94, 49 punktą), kurią ši turi atlyginti pagal Reglamento Nr. 207/2009 118 straipsnio 3 dalį.

265 Šiuo klausimu reikia priminti, kad prašymas dėl žalos atlyginimo pagrįstas tais pačiais pažeidimas, kurie nurodyti grindžiant prašymą panaikinti sprendimą atmesti pasiūlymą, ir kad jame nustatyta daug esminių pažeidimų, tarp kurių – vienodo požiūrio į konkurso dalyvius principo pažeidimas (žr. šio sprendimo 77 punktą) ir akivaizdžios vertinimo klaidos (žr. šio sprendimo 104, 115, 134, 138, 144, 158, 166, 186, 194 ir 207 punktus), ir yra motyvavimo nepakankamumo atvejų (žr. šio sprendimo 145 ir 254–256 punktus).

266 Vis dėlto dėl priežastinio ryšio tarp šių esminių ir formos pažeidimų ir, kaip įtariama, patirtos žalos egzistavimo pažymėtina, kad remiantis nusistovėjusia teismų praktika galima teigti, jog nepakankamas motyvavimas savaime negali lemti Sąjungos atsakomybės atsiradimo, ypač todėl, kad toks nepakankamumas neįrodo, kad jei motyvai būtų buvę pakankami, sutartis galėjo ar net turėjo būti sudaryta su ieškove (šiuo klausimu žr. 2011 m. spalio 20 d. Sprendimo *Alfastar Benelux / Taryba*, T-57/09, EU:T:2011:609, 49 punktą; 2012 m. spalio 17 d. Sprendimo *Evropaïki Dynamiki / Teisingumo Teismas*, T-447/10, EU:T:2012:553, 123 punktą ir 2015 m. sausio 14 d. Sprendimo *Veloss International ir Attimedia / Parlamentas*, T-667/11, EU:T:2015:5, 72 punktą).

267 Todėl šiuo atveju negalima pripažinti, kad egzistuoja priežastinis ryšys tarp konstatuoto nepakankamo motyvavimo ir ieškovių nurodytos žalos.

268 Kita vertus, dėl priežastinio ryšio tarp, viena vertus, konstatuotų esminių pažeidimų, t. y. vienodo požiūrio į konkurso dalyvius principo pažeidimo ir akivaizdžių vertinimo klaidų, ir, kita vertus, prarastos galimybės, EUIPO negali apsiriboti teiginiu, kad, atsižvelgiant į jos, kaip perkančiosios organizacijos, plačią diskreciją, ji neprivalėjo sudaryti pagrindinės sutarties su pirmąja ieškove (šiuo klausimu žr. šio sprendimo 215 punkte minėto Sprendimo *Evropaïki Dynamiki / EIB*, EU:T:2011:494, 211 punktą).

269 Šioje byloje reikia konstatuoti, kad vienodo požiūrio į konkurso dalyvius principo pažeidimas kartu su Bendrojo finansinio reglamento 93 straipsnio 1 dalies e punkto ir specifikacijų 13.1 punkto pirmos pastraipos e punkto pažeidimais bei perkančiosios organizacijos padarytomis akivaizdžiomis vertinimo klaidomis atliekant pirmosios ieškovės pasiūlymo individualų vertinimą neišvengiamai padarė įtakos pastarosios galimybei užimti geresnę vietą pagal pakopinį mechanizmą ir tapti bent trečiąja laimėtoja, ypač jei konsorciumas *Darsis* turėtų būti pašalintas iš konkurso procedūros dėl šio sprendimo 64–78 punktuose nurodytų priežasčių.

270 Be to, tuo remiantis galima teigti, kad net atsižvelgiant į perkančiosios organizacijos plačią diskreciją sudarant aptariamą viešojo pirkimo sutartį, šiuo atveju pirmosios ieškovės prarasta galimybė yra reali ir tikra žala, kaip tai suprantama pagal teismų praktiką (šiuo klausimu ir pagal analogiją žr. 2006 m. lapkričio 9 d. Sprendimo *Agraz ir kt. / Komisija*, C-243/05 P, Rink., EU:C:2006:708, 26–42 punktus; šio sprendimo 215 punkte minėto Sprendimo *Evropaïki Dynamiki / EIB*, EU:T:2011:494, 66 ir 67 punktus ir generalinio advokato P. Cruz Villalón išvados byloje *Giordano / Komisija*, C-611/12 P, Rink., EU:C:2014:195, 61 punktą). Iš tiesų šioje byloje dėl aplinkybės, kad pirmoji ieškovė gavo aukščiausią balą už pasiūlymo techninę dalį ir užėmė ketvirtą vietą, galimybė, kad perkančioji organizacija privalėjo nesudaryti su ja sutarties ir turėjo pasiūlyti pasirašyti pagrindinę sutartį su EUIPO, tampa mažai tikėtina.

271 Beje, kaip teisingai teigia ieškovės, tokiu atveju, kaip šioje byloje, kai pasibaigus ginčijamam procesui Bendrajam Teisme kyla didelė rizika, kad aptariamas viešasis pirkimas jau bus visiškai įvykdytas, Sąjungos teismo nepripažinimas, kad prarasta tokia galimybė ir kad būtina už tai skirti kompensaciją, prieštarautų Pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnyje įtvirtintam veiksmingos teisminės apsaugos principui. Iš tiesų tokiu atveju sprendimo sudaryti sutartį panaikinimas atgaline data nesuteikia jokios naudos pašalintam konkurso dalyviui, todėl prarasta galimybė yra nepataisoma. Be to, reikia atsižvelgti į tai, kad dėl sąlygų, keliamų Bendrojo Teismo pirmininko taikomoms procedūroms dėl laikinųjų apsaugos priemonių, dalyvis, kurio pasiūlymas buvo įvertintas ir neteisėtai atmestas, praktiškai tik retai gali pasiekti, kad tokio sprendimo vykdymas būtų sustabdytas (šiuo klausimu žr. 2015 m. balandžio 23 d. Nutartį *Komisija / Vanbreda Risk & Benefits*, C-35/15 P(R), Rink., EU:C:2015:275 ir 2014 m. vasario 4 d. Nutarties *Serco Belgium ir kt. / Komisija*, T-644/13 R, Rink., EU:T:2014:57, 18 ir paskesnius punktus).

272 Todėl, Bendrojo Teismo nuomone, šioje byloje būtina atlyginti pirmajai ieškovei žalą dėl prarastos galimybės, nes sprendimas atmesti pasiūlymą, net jei būtų panaikintas atgaline data, praktiškai jau lėmė visišką galimybės sudaryti aptariamą sutartį kaip kontrahentei pagal pakopinį mechanizmą, todėl ir galimybės vykdyti konkrečias sutartis įgyvendinant pagrindinę sutartį, praradimą.

273 Vis dėlto, kalbant apie žalos, susijusios su prarasta galimybe, atlyginimo dydį, kurį ieškovės įvertino 6 750 000 EUR, reikia nurodyti, jog šiame proceso etape atsižvelgdamas į bylos duomenis Bendrasis Teismas neturi galimybių priimti galutinio sprendimo dėl žalos atlyginimo sumos, kurią Sąjunga turėtų sumokėti pirmajai ieškovei. Kadangi žalos vertinimo klausimo išspręsti kol kas neįmanoma, siekiant proceso ekonomijos iš pradžių reikia priimti tarpinį sprendimą dėl Sąjungos atsakomybės. Žalos, kilusios dėl EUIPO pažeidimų, atlyginimo sumos nustatymas paliekamas vėlesniam etapui; tai turi vykti bylos šalių susitarimu arba, šalims nesusitarus, Bendrojo Teismo sprendimu (šiuo klausimu žr. 2013 m. rugsėjo 16 d. Sprendimo *ATC ir kt. / Komisija*, T-333/10, Rink., EU:T:2013:451, 199 punktą ir nurodytą teismo praktiką).

274 Vis dėlto tokiu atveju tiek šalys, tiek Bendrasis Teismas turi atsižvelgti į toliau nurodytas aplinkybes.

275 Pirma, reikia atkreipti dėmesį į tai, kad numatoma nagrinėjamos sutarties vertė, kuri nurodyta skelbime apie konkursą ir specifikacijų 16 punkte, yra 135 000 000 EUR be mokesčių už maksimalų septynerių metų pagrindinės sutarties vykdymo laikotarpį ir kad todėl pagrindinės sutarties už pirmuosius trejus metus vertė yra mažiausiai 57 857 143 EUR.

276 Antra, reikia nustatyti tikimybės, kad pirmosios ieškovės pasiūlymas būtų gerai įvertintas, t. y. galimybės, kad pagal pakopinį mechanizmą ji užimtų bent trečią vietą, dydį, jei EUIPO nebūtų per konkurso procedūrą padariusi įvairių esminių pažeidimų. Šiuo atveju reikia atsižvelgti į galimą perkančiosios organizacijos pareigą pašalinti konsorciumą *Darsis* kaip trečiąjį konkurso laimėtoją. Taip pat reikia atsižvelgti į aplinkybę, kad pirmosios ieškovės techninis pasiūlymas gavo aukščiausią balą, tačiau jos finansinis pasiūlymas užėmė tik ketvirtą vietą (žr. šio sprendimo 14 punkte pateiktas lenteles), ir kad pagal specifikacijų 13.5 punkte nustatytą skaičiavimo metodą šių pasiūlymų svertinė vertė aptariamos sutarties sudarymo tikslais buvo 50-50. Atliekant naują pirmosios ieškovės pasiūlymo techninės kokybės vertinimą, nesant konstatuotų akivaizdžių vertinimo klaidų, svarbiausia yra atsižvelgti į tai, kad pagal perkančiosios organizacijos taikomą skaičiavimo formulę galimo balų padidinimo už šį pasiūlymą, kurio įvertinimas yra orientacinė vertė, neišvengiama pasekmė būtų konkurso dalyviams skirtų balų bruto proporcingas sumažinimas, o tai galėtų turėti įtakos jų suskirstymui pagal pakopinį mechanizmą ir remiantis taip apskaičiuotomis bruto vertėmis atliktam visų pasiūlymų lyginamajam vertinimui siekiant nustatyti ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą pagal šio sprendimo 14 punkte pateiktą lentelę (žr. šio sprendimo 228 punktą).

277 Trečia, reikia atsižvelgti į tai, kad pagrindinė sutartis sudaroma ir pasirašoma tik pradiniam trejų metų laikotarpiui, kad visiškai neaišku, ar EUIPO ją pratęs kitiems ketveriems metams (žr. specifikacijų 14.3 punktą), kad pirmasis kontrahentas neturi išimtinės teisės teikti pagrindinėje sutartyje nustatytų paslaugų ir kad EUIPO neįsipareigoja pirkti, o teisiškai privalomai įsipareigoja tik sudaryti konkrečias sutartis ir teikti užsakymus (žr. specifikacijų 14.4 ir 14.5 punktus ir tipinės pagrindinės sutarties 1.1.3–1.1.5 punktus). Tokiomis aplinkybėmis taip pat reikia įvertinti tikimybę, kad pirmasis kontrahentas galės tenkinti tiek pirmaisiais trejais pagrindinės sutarties vykdymo metais, tiek vėlesniais metais, jei ta sutartis bus pratęsta, perkančiosios organizacijos pateiktų atskirų užsakymų reikalavimus (žr. tipinės pagrindų sutarties 1.4.1–1.4.4 punktus). Darytina išvada, kad gero įvertinimo tikimybės lygį reikia koreguoti atsižvelgiant į tai, kad neaišku, ar pagrindinė sutartis bus pratęsta ir ar minėtas kontrahentas gebės vykdyti užsakymus.

278 Ketvirta, reikia nustatyti atlyginti žalą atsižvelgiant į grynąjį pelną, kurį pirmoji ieškovė būtų galėjusi gauti vykdydama pagrindinę sutartį. Šiuo klausimu reikia priminti, kad ieškovės tvirtina, jog 2006 finansiniais metais vykdant komercinius projektus pirmosios ieškovės vidutinis ikimokestinis pelnas buvo lygus 10,33 %.

279 Penkta, reikia atskaičiuoti kitas pajamas, kurių pirmoji ieškovė gavo dėl to, kad su ja nebuvo sudaryta nagrinėjama sutartis, tam, kad būtų išvengta pernelyg didelės kompensacijos.

280 Šešta, siekiant nustatyti visą žalos dėl prarastos galimybės atlyginimo dydį, reikia nustatytą grynąjį pelną padidinti atsižvelgiant į gero įvertinimo tikimybę.

281 Atsižvelgiant į visus pateiktus argumentus, reikia pritarti ieškovių prašymui atlyginti žalą tiek, kiek tai susiję su prarasta galimybe.

282 Kalbant apie žalos atlyginimo už prarastą galimybę sumą, pažymėtina, kad, paliekant Bendrajam Teismui galimybę dėl šio klausimo vėliau priimti sprendimą, reikia pasiūlyti šalims susitarti dėl šios sumos, atsižvelgiant į pirma išdėstytus argumentus, ir per tris mėnesius nuo šio sprendimo paskelbimo datos pranešti teismui jų bendru sutarimu nustatytą mokėtiną sumą, o nesudarius tokio susitarimo – per tą patį terminą pateikti jų siūlomas sumas (šiuo klausimu žr. šio sprendimo 273 punkte minėto Sprendimo *ATC ir kt. / Komisija*, EU:T:2013:451, 201 punktą).

Dėl bylinėjimosi išlaidų (Praleista)

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (ketvirtoji kolegija),

nusprendžia:

1. **Panaikinti 2011 m. rugpjūčio 11 d. raštu pateiktą Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnybos (EUIPO) sprendimą, priimtą per konkurso procedūrą AO/029/10 „Programinės įrangos kūrimas ir priežiūros paslaugos“, kuriuo buvo atmestas *European Dynamics Luxembourg SA* pateiktas pasiūlymas, ir kitus susijusius EUIPO sprendimus, priimtus per tą pačią procedūrą, įskaitant sprendimus sudaryti sutartis su kitais trimis konkurso dalyviais kaip pirmą–trečią vietą pagal pakopinį mechanizmą užėmusiais konkurso laimėtojais.**

2. **EUIPO privalo padengti *European Dynamics Luxembourg* patirtą žalą, patirtą šiai netekus galimybės sudaryti pagrindinę sutartį bent kaip trečiai kontrahentei pagal pakopinį mechanizmą.**

3. **Per tris mėnesius nuo sprendimo paskelbimo bylos šalys praneša Bendrajam Teismui jų bendru susitarimu nustatytą žalos atlyginimo sumą.**

4. **Nesudariusios susitarimo bylos šalys per tą patį terminą pateikia Bendrajam Teismui savo siūlomas sumas.**

5. **Atidėti klausimo dėl bylinėjimosi išlaidų nagrinėjimą.**

Prek Labucka Kreuschitz

Paskelbta 2016 m. balandžio 27 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Parašai.